

13de Marg.

1882.

24de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af N. Thronsen.

15de December. — 23de Hefte.

Decorah, Iowa.

Vaa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.-O. at Decorah as 2nd class postal matter.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afvejelende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Plantelev samt **Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.**

Det udkommer med to Aar i Omflag to Gange om Maanedes (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: R. Thronsdjen, Box 1014, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til at Vedkommende er paalidelig.

✉ 7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

Landlæge J. Q. Taylor garanterer Enhver en kundig og omhyggelig Udførelse af alt til Faget behørende Arbejde for moderat Betaling. Speciele Omhu anvendes paa Bevarelsen af de naturlige Tænder. Alle Guldfyldninger udføres efter nyeste Methode og faa billigt som Arbejde af bedste Slags kan gøres.

Office over Ben Bears Clothing Store,

Decorah, Iowa.

J. J. O. Gremm

sælger

Pianoer, Orgler, Violin-Streng, Sy-Maskiner, Uje, Naale etc.

a bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til ham, førend De afflutter Handel med nogen Anden.

✉ **Pianoer og Orgler stemmes, og Arbejdet garanteres.**

Office i C. B. Shepards Juveler-Butik, en Dør Syd for Leonard's Bog-Store ligeoverfor Postofficeet.

19

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

13de Aarg.

15de December 1882.

23de Hefte.

(En Juleaften.*)

Lidt affides oppe i Skoven i en af Storbjgderne paa Østlandet laa der en liden Husmandsstue. Der boede en fattig Enke med tre smaa Born, hvoraf den ældste, en Gut paa 10 Aar, alt saa smaat kunde begynde at gaa Moderen tilhaande med Et og Andet. Det var en slink og strævsom Gut, og mer end en Gang havde han lettet Moderens Hjerte med sin glade Freidighed. Høsten udover havde været haard; Moderen var ofte klein af sig og maatte da være meget hjemme. Fortjenesten blev derfor liden og det daglige Brød var det vanskeligt nok at skaffe tilveie. Nu stundede Julelen til og det saa rigtigt mørkt ud for dem. Moderen, som var en brav og gudfrygtig Kone, vilde nødig trænge til Andres Hjælp, og en tung Vandring er det ogsaa at gaa for Dørene og tigge, især for den, som ikke er vant til det.

Lille Juleaften fik Nils, saa hedte Guttens, Bud fra Gaarden, hvorunder Husmandsstuen laa, om at komme derned. De vilde da have ham ideo til Prestegaarden, som laa længer oppe i Bygden, i et Vriinde, men sagde ham udtryffeligt, at

hvis han blev budt Betaling af Prestefolkene, skulde han ikke tage imod; de skulde selv godtgjøre ham for det, naar han kom tilbage.

Hans Bei gif forbi Landhandleren, hvor der til Julelen var stillet ud mange delige Ting i Binduerne. Nils maatte standse her; der var saa meget at se paa. Duffer med røde og blaa Kjøler, Halingmænd, Billedbøger, Veger og alt, som en liden Gut kan have Lyst paa. Og saa disse delige Rager og store Kringler med Sukker paa og den indbydende Duft af det nybagte Brød! Han havde ikke kjendt, at han var sulten før, men nu, aa, hvor gjerne han vilde smage lidt paa disse gode Sager. Men han havde jo Intet at kjøbe for og saa skyndte han sig da videre igjen.

Men nu var rigtig Tanken paa Julelen og al dens Herlighed vaagnet hos ham. Ifjor havde det været saa ganske anderledes. Da havde Moderen været frisk og gaaet omkring paa Arbeide og bragt med hjem snart Et og snart et Andet til Jul, og da havde den gamle Skolelærer faaet istand et deiligt Juletræ for

*) Efter et af „Luther-Stiftelsens“ Smaastrykker.

alle Stolebørnene, og Nils og hans Søstrende havde været med og sunget rundt Juletræet og da havde de faaet saa meget godt. Saa havde Stolelæreren talt med dem om Jesusbarnet og om Guds Kjærlighed til alle smaa Børn, og deres Hjertes havde været saa fulde af Tak og Fryd. Men iaar var der intet Saadant at glæde sig til. Moderen var daarlig og havde Intet bragt hjem og den lille Fattigunderstøttelse raak ikke langt. Saa var ogsaa Stolelæreren død og den nye var netop tilflyttet og endda ukjendt i Bygden. Og det saa ikke ud til, der var Noget, som tænkte paa Enken og hendes Smaa, hvor saart de kunde trænge en Hjælp til Høiriden. Lille Nils var jo altid saa stor, at han vidste om andre Ting, som ogsaa kunde gjøre ham glad i Julen, og at det netop var for denne store Glædes Skyld, at Folk havde været saa snille mod dem ellers til Jul. Han havde jo gaaet paa Skolen og vidste godt om, at Jesus var kommet her ned paa Jorden Juleaften og at Englene havde sunget: „Være være Gud i det Høieste, Fred paa Jorden og blandt Menneskene en Velbehagelighed“. Men han tænkte ikke paa dette nu. Han havde faaet saadan Lyst paa de pene Ting i Binduerne og kunde ikke glemme dem. Solen skinne saa vakker paa Sneen, som laa i tette Lag paa Grantræerne, og et lidet Ekorn sprang saa lykkeligt fra Gren til Gren, saa Sneen dryskede af Træerne, men Nils havde ikke Tid for dette nu. Staffels Nils, der var kommet noget Dndt op i hans Hjerte og derfor kunde han ikke være glad.

Da han saa kom til Prestegaarden, saa han meget, som tydede paa Jul her ogsaa. Derinde i Kjøkkenet var der fuld Travlhed. Prestekonen selv stod ved Bordet og bagte, og rundt om paa Plader og Fjæle var der lagt alleflags Brød og Rager, hvoraf nogle saa ud som Stjerner,

andre som Heste og Mænd og Koner. Et Par Smaapiger lidt mindre end Nils gik omkring og saa paa alle disse deilige Sager og var saa glade i Forventning om, hvad der skulde komme, at de imellem jublede høit og tullede om hverandre paa Gulvet. Prestekonen gik fra Bagningen og tog imod Brevet, som Nils havde bragt med sig. Hun havde det travlt og der var liden Plads derinde, og hun sagde derfor til Nils, da hun saa, hvor vemodigt hans Die hvilte paa de opbagte Rager: „Det var leit, Gutten min, at de ikke ere særdivstegte, men Noget maa du dog have for din Umage, se her er en Krone, som du faar kjøbe dig noget godt for til Julen.“ Nils tog strax Pengene, men han hussede paa Forbudet, han havde faaet mod at tage Betaling, og blev ganske rød med det samme, han sagde dog ingenting, men puttede sin Krone i Lommen. Prestekonen, som kunde se, at noget var iveien, blev staaende lidt og sagde: „Kanste de ikke vilde, at du skulde tage imod Betaling her?“ „Jo, jeg hørte ikke Noget om det“, sagde han hurtigt — Lysten paa at faa kjøbe Noget for Pengene var bleven saa stærk, at han ikke vilde tænke paa, at han paa denne Maade gjorde Synd. „Farvel da Gutten min og glædeligt Jul“, sagde Prestekonen venligt, og Nils skyndte sig ud af Døren.

Nu havde han da faaet Penge, som han havde ønsket saa, og nu kunde han kjøbe baade Rager og lidt af hvert med sig hjem, og Moro skulde det bli, naar de to Smaa, Anne og Per, fik se det Alfammen. Og Moderen vilde nok ogsaa blive fornøiet, — han behøvede da ikke fortælle, at de nede paa Gaarden havde sagt at han ikke skulde tage mod Betaling, og at han deroppe havde staaet og loiet.

Men det var dog saa underligt, han kunde ikke være glad. Hans Hjerte bankede saa, og han stoat tilside, hvergang

han mødte nogen i Veien. Da han saa gik ind paa Stramboden for at kjøbe, syntes han, Landhandleren saa saa paa ham, og han maatte tænke: „montro han ved det?“ og han blev ganske bange og turde ikke mere se op. Nei, det var rart, nu havde han jo saameget Godt, men han var ikke glad, og da han kom hjem, var han næsten bange for at vise Moderen, hvad han havde med. Hun gik og smaa-puslede og vadstede og stelte saa pent hun kunde, da Nils kom ind. „Kjære dig, har du faaet saa meget da?“ sagde hun ganske forundret, da han trak frem alle sine Sager. Nils turde ikke se paa Moderen, og hun spurgte ikke mere efter. Det saad hende jo ikke ind, at Nils kunde have gjort noget Galt. Men for Nils blev det rigtigt ondt nu.

Da han havde lagt sig om Aftenen, kunde han ikke saa sove, for han var bange for Gud. Han havde jo været ulhdig mod Gud, og han vidste saa godt, at Gud maatte være vred paa ham: tilsidst kunde han ikke holde det ud mere, men satte sig op i Sengen og græd hoit. Moderen blev ganske forstrækket og spurgte efter, hvad der feilede ham. Det var saa vanskeligt at sige det, men tilsidst kom det dog frem. Moderen blev saa bedrovet og græd, hun ogsaa, men hun takkede aligevel Gud i sit stille Sind, fordi Nils var saa angerfuld over, hvad han havde gjort, og fordi han havde sagt hende det. Saa fortalte hun Nils om, at Jesus netop var kommet ned til Jorden for at frelse os fra Synden, og saa bad de begget om, at Gud vilde tilgive ham og være glad i ham igjen, og lagde sig da til Ro. Men Moderen laa længe vaagen den Nat.

Den næste Dag, Søndag, maatte da Nils gaa ned til Gaarden. Han skulde efter Aftale komme da, for at saa sin Tur til Prestegaarden godtgjort, og nu maatte

han jo ogsaa fortælle dem, hvad han havde gjort. Det var meget slemt for Nils, og han var tung om Hjertet, da han kom ind i Stuen. Han traf baade Manden og Konen derinde og fortalte da skjælvende, hvordan det var gaaet ham. Manden blev ogsaa vred og sagde haarde Ord. Han havde aldrig haft god Tro til Kjæringen og Ungerne deroppe, sagde han, og nu skjonte de vel, at det var en Sag, som ikke kunde dolges, saa det af den Grund var bedst at gaa til Betsjendelse, og Nils gik grædende derfra. Nei, det blev ingen glad Jul, det skjonte han nok. I det han gik opover Veien, mødte han, strax før Gangstien tog af til Stuen, en Hest med Bredslæde, som kjørte ind paa Gaarden, og saa da, at Prestekonen og de to Smaa, som havde tullet om paa Gulvet, sad i Slæden. Han vidste nu, at Alt vilde blive fortalt dem, og skamfuld løb han hjemover.

Det var begyndt at mørkne. Den ene Stjerne efter den anden tittede frem, men endnu var det mørkt i den lille Stue. Nils sad med lille Anne paa Fanget og var stille og bedrovet. Moderen tænkte nu i noget Kvas paa Peisen for at luse lidt op. En liden Lampe havde de jo, men den kostbare Olje maatte spares paa. Da hørtes Trin udenfor og strax efter en sagte Banken paa Døren.

Og der kom Prestekonen med de to Smaa piger, som Nils for lidt siden havde seet kjøre ind paa Gaarden. Nils trykkede sig længer ind i Krogen med lille Anne, og hans Hjerte bankede, saa han selv kunde høre det. Men Prestekonen kom saa venlig hen til ham og sagde, at hun vidste om Aftsammen, men hun var ikke vred paa ham, og da Nils begyndte bitterlig at græde, satte hun sig ned ved Siden af ham og fortalte ham om Jesus, som var kommet ned paa Jorden for at gjøre Menneskene glade

og lykkelige — ogsaa saadanne bedrøvede Smaaagutter som han. „Men nu faar vi se, hvad Maria og Ingeborg har med,“ sagde hun derpaa, og saa tændte Moderen Lampen, og hvad skulde de se! Jo, et bitte lidet, men nydeligt Juletræ med en gylden Stjerne i Toppen og pyntet med Vhler, Lys og smaa Papirkurve. Det var gjort ganske istand, saa de bare behøvede at sætte det paa Bordet og tænde Lysene. Og den snille Prestefone havde mere end det. Der var smaa Kjoler, som Marie og Ingeborg var voret fra, og der var et nyt Skjært til Nils og Brød og et Stykke Kjød til Moderen, — og hvad sit Nils Die paa: — de selvsamme Kagemænd og Kagefoner og Stjerner, som han havde seet deroppe Dagen forud. „Se saa, nu maa vi gaa rundt Juletræet og synge,“ sagde hun derpaa, og saa tog de hverandre i Hænderne, de smaa fremmede Piger og Anne og Per og Nils og Moderen og Prestefonen, og saa sang de den lille Julefanger, som de havde sunget ifjor:

Julen med sin Glæde og barnlige Fryd,
 Vi hilse dig Alle velkommen
 Vi hilse dig Alle med jublende Lyd
 Tusinde Gange velkommen.
 Vi klappe Hænderne,
 Vi synge, og vi le,
 Vi svinge rundt og vi neie.

Og siden sang de det vakre Julekvad, som staar i Salmehogen, og der var Glæde og Fryd baade paa de Store og Smaa derinde i den lille Stue. Saa tog Prestefonen Bibelen, som Enken eiede, og læste om Jesus, som kom her ned paa Jorden, og om Hyrderne, til hvem Engelen sagde: „Frygter ikke, thi se, jeg forkynder Eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket. Thi Eder er idag en Frelser født, som er den Herre Kristus i Davids Stad,“ og om

alle Englenes Hærskarer, som lovede Gud for dette. Og Ordene trængte dybt ind i Nils's Hjerter; — han havde aldrig før forstaaet saa vel, hvad det var for en stor Glæde, Julen bragte med sig, og han var saa lykkelig og taknemlig for al denne Kjærlighed, som Gud overøste ham med. Og saa sang de tilsidst: „Et Barn er født i Bethlehem,“ og da saa Prestefonen og de Smaa maatte bryde op for at drage til deres eget Hjem, da var der glade, lykkelige Ansigter, som sagde dem Farvel. Juletræet stod der endnu og straaled, men længe efter at Lysene var slukket, syntes Nils han saa Stjernen skinne og hørte Englesangen: „Være være Gud i det Høieste, Fred paa Jorden og i Menneskene en Velbehagelighed.“

Juleaften.

Juleaften, du er skøn,
 Du kom til os med Guds Søn.
 For Guds Stol hans Engle kvæde
 Sød om al den Fryd og Glæde,
 Du har bragt paa Jorderig.

Livets Træ med Lys i Top
 Bored i Guds Have op;
 Adams Børn dog længe sukfed:
 Paradis for os er lukket;
 Død og Dom er Syndens Sold.

Ljets Træ med Liv i Løn
 Er oprundet med Guds Søn;
 Engle spæve i dets Grene,
 Kvæde født med Stemmer rene,
 Vinke os til Paradis.

Der os janker Gud i Lø
 Under Livets Palmetræ.
 Der sin Herlighed den klare
 Han for os vil aabenbare
 I vor Herres Jesu Navn.

Om det Lys, som tændtes brat
 Med Guds Søn i Julenat!
 Livets Lys, som blidt skal brænde
 For de Smaa til Verdens Ende.
 Minder os vort Juletræ.

Abels Død.

Et Digt af Frederik Paludan-Müller.

(Slutning.)

VI.

Den anden Morgen videre de drog.
 Paa deres Bei de lette Taager jog,
 Som Natten havde født paa Klippetinden;
 Men snart de saa dem føres bort af Vinden,
 Mens selv ad Stien langsomt de drog op.
 Ved Middagstid de naaede Bjergets Top,
 Og Adam steg til Kuplens Rand med Møie.
 Ud over Verden kasted han sit Die;
 Som paa sin Throne Jordens Herre stod,
 Med Verdens hele Rige for sin Fod,
 Og atter her det Bud han troede høre:
 I Jorden underdanig Eder gjøre! —
 Forventningsfuld og øde Jorden laa,
 Ret som de Slægter kun den ventede paa,
 Der skulde fra det første Par udspringe,
 For i den lange Kamp den at betvinge.
 Til alle Kanter Adam saa sig om,
 Det endeløse Fjerne mod ham kom,
 Og grændseløs sin Bolig han erkjendte. —
 Men da til Nedgang nu han Foden vendte,
 Til begge Sider deelt han Bjerget saae;
 Fra begge Sider Kloster nedad gaae,
 Som i saa snever Krumning frem sig vinde,
 At kun en enkelt Vandrer Plads kan finde,
 Og ad den ene Kloft han Veien tog.
 Kamelen langsomt efter sig han drog,
 Bagefter fulgte Eva, derpaa Hjorden,
 Som Hunden nedad drev og holdt i Orden,
 Saa Gen for Gen den Klippen gif forbi.
 I Bugter slynged sig den steile Sti,
 Paa deres Vandring tidt de maatte hvile,
 Og tusind Kilder saae de ned at ile,
 Og Bæk ved Bæk løb uden Ro og Rist,
 Til i en Strøm de samlede tilsidst,
 Der gjennem snevre Pas sig maatte stride,
 For længer nede rolig frem at glide.
 Men stedse dybere steg Toget ned,
 Paa aldrig seete Stier frem de skred,
 Beständig langs med Fjeldets brede Kevne;

Dg Bjergets Stene blev nu mere jævne,
 Dg alt som imod Dalen ned de drog,
 De vilde, nøgne Klipper Afsted tog,
 Dg Træer og Buske de paant nu mødte.
 Med større Lethed Foden frem de flytte,
 Dg Veien spandt mens Dagens Timer spandt.
 Igjen de ved en Flodbred sig befandt,
 Dg atter saae de Palmetræets Krone,
 Dg atter Fuglesang de hørte tone,
 Thi stedse nærmere de Sletten kom.
 En Stund der gik; da høied Stien om —
 Dg pludselig de saa mod Osten borte,
 Ved Dalens Ende, Paradisets Porte,
 Dg Begge skjalv ved Synet, thi de saae
 Cheruben straalende for Haven staae,
 Dg i hans Haand dem Flammesværdet skrækked,
 Der ned var sænket, saa det Porten dækked.
 Da sagde Adam: Ad en uret Bei
 Fra Bjerget ned i Dalen søgte jeg,
 Dg Stien opad maa igjen vi drage.
 Til Fjeldets Top vi vende maae tilbage,
 Thi dette Land jo hører Herren til.
 Kun Matten over her vi tøve vil,
 For efter Vandringen vor Fod at hvile;
 Saasnart de første Morgenstraaer smile,
 Begynder atter vi vor tunge Gang. —
 Sit Telt han reiste paa den grønne Wang,
 Omkring det leired Dyrene sig stille,
 Dg Alle sang i Stummer Dalens Kilde.

VII.

Endnu før Daggrø Eva vaagnet brat —
 Forsvunden Drømmen var, som denne Nat
 Til Paradisets Lunde hende førte,
 Men end dens Skjønhed hendes Hjerte rørte.
 Med den i Tanken hun paa Leiet laa;
 Tilbage mod sit suundne Liv hun saae,
 Dg hvad hun nys i Drømmens Syn erfared,
 Som klare Minder nu sig aabenbared.
 Hun tænkte paa den Dag, da første Gang
 For hendes Dre Livets Toner klang;
 Da første Gang fra Jorden hun sig hæved,
 Dg med Forundring sølte, at hun leved;
 Da svimlende hun sendte rundt sit Blik
 Dg første Gang isyne Adam fik;

Da han med Jubel hende løb imøde ;
 Da i Forening deres Stemmer lode,
 Dg, talende, hun første Gang erfoer,
 At der er Glæde, som har ingen Ord.
 Hun mindedes, hvordan ved Aftentide
 Hun Haven heelt gif rundt ved Adams Side ;
 Hvordan de Begge stod ved Kildens Rand,
 Dg saa sig selv afspeiled' i dens Vand ;
 Hvordan de under Træet sad fortrolig,
 Dg stued out i deres skjonne Bolig.
 Hun mindedes den Røst, der til dem lød,
 Da Solen sank bag Løvet purpurrod,
 Dg Hjertets Slag hun syntes end fornemme,
 Da Adam hvisted: det er Herrens Stemme.
 Hun tænkte paa, hvordan ved Livets Træ
 Hun sank til Jorden, og med høiet Rnæ
 Fornam en Frhd, som ingen anden ligned,
 Da Herrens Haand dem beggeto velsigned —
 Alting saa levende for Tanken stod ;
 De gamle Dage deres Dnh oplod,
 I hendes Die traadte milde Laarer,
 Thi Mindets Glæde nu som Smerte saarer.

Men svagt i Osten lysned det igjen ;
 I Teltets Dør hun sagte træder hen,
 Dg i den blege Dæmring ud hun stuer,
 Hvor i det Fjerne Flammesværdet luer.
 Mod Himlens Hvalving hendes Die gif —
 Der mødte Morgenstjernen hendes Blik :
 Med mægtig Straaleglands, der rolig blinked,
 Mod Osten fremad hendes Sjæl den vinked.
 Bevæget Eva mod dens Straaler saae ;
 Som dragne fremad hendes Fodder gaae
 Fra Teltet ned i Dalen langt og længer,
 Mens fast ved Stjernen hendes Die hænger.
 Det var, som til dens Trost hun maatte the,
 Det var, som drømte hun sin Drom paany,
 Som Livets Morgenstjær sig atter tændte,
 Dg ned i hendes Hjerte Straaler sendte.
 Endnu som Maalet vinkende den stod,
 Endnu til Vandring drog den hendes Fod,
 Dg frem i større Hast hun monne ile,
 Som om hun haabed, i dens Skin at hvile.
 Da blegned den medeet — Hun saa omkring,
 Dg purpurrod var hele Himlens Ring;

Dg da fra Himlen hun mod Jorden stued,
Da stod for Haven hun, hvor Sværdet trued.

Dybt hæved Eva — mægtigt lig et Lyn,
Slog ned i hendes Sjæl det kjendte Syn.
Som truffen af et Slag hun først foer sammen,
Men snart i hendes Hjerte tændtes Flammen.
Fremad mod Haven gif hun. Fyldt af Mod
Hun kasted ned sig for Cherubens Fod,
Der holdt fra Paradisets aabne Porte
Med Flammesværdet hver en Skabning borte.
O — stammed hun — du, som blev kaldt af Gud,
Dengang af Haven her han drev os ud;
Du, som hans Villie og hans Naade kjender:
Stjent i min Nød mig Trøst, som aldrig ender,
Lad mig min Glædes Bolig atter see! —
Da lød Cherubens Røst: Hans Villie see!
Dg opad han mod Himlen Sværdet vendte,
Der, blussende, nu som en Fakkell brændte,
Dg ved den unge Morgenrødes Stin
Saa Eva nu i Paradiset ind —

Hvor lufted mildt det fra de kjøle Gange,
Hvor end hun søgte Mærket af sit Stridt!
Hvor toned Haven rundt af Fuglesange,
Der om hver Morgenvandring mindet blidt!
Hvor saae sin Ungdoms Blomster hun at prange!
Hvor hæved Træerne sig rankt og frit!
Hvor stinned Floden blank ved Himlens Gløden!
Hvor glimred Duggen frisk i Morgenrøden!

Alt som forklaret var; ei mindste Hindring,
Naar ind hun blandt de spredte Stammer saae.
En Duft fra Græsset opsteg, til en Lindring
For hver en Smerte, der tan Hjertet naae.
Alt var som nyt, og dog var Alt Grindring,
Hvert ydre Syn et indre søde maa:
Dg Eva stod for Haven som fortryllet,
Med Haabet for sig, men i Mindet hyllet.

Da dreied hun tilhøire hen sit Die —
Dg over Diets Glands sig trak et Flor:
Et mægtigt Træ sig hæver mod det Høie,
Men Dødens Fugl kun i dets Krone boer.
I stolte Bugter sig de Grene boie,
Hvis bittre Frugt blandt mørke Blade groer.

Det dunkle Rundstabstræ hun strax gjenkjendte,
Dg bort med Gysen hun i Hast sig vendte.

Hun retted Diet mod den anden Side,
Dg søgte til sin Trost nu Livets Træ —
Dets Krone ser hun, fuld af Blomster hoide,
Der alle sjerædes af Løvet's Læ.
Fra dem mod Stammen hendes Blif nedglide ;
Men ved sit Syn medeet hun sank i Rnæ,
Dg som i Glæde vilde Hjertet briste,
Dg af sig selv hun ikke mere vidste.

Der stod han, mere sjon end nogenfinde,
Den unge Son, hvem hun begræd som død :
Der stod han, ikke falmet som et Minde,
Nei, som et Haab, der Sorgen gjennembrød.
I Solens Guld hans gule Loffer skinne,
Hans Kind i Glæde smiler rosenrød,
En himmelsk Fred omkring hans Læber svæver,
Dg som lykkelig han sit Die hæver.

Han stued opad mod de fulde Grene,
Dg løfted, som til Tak, sin unge Haand :
Da lod fra Træets Krone Toner rene,
Dg lyttende han stod, en salig Mand.
Men Røsten taug — han var ei meer alene ;
En Engel soobt i Lysets Klædebon,
Sig sagte nærmed og hans Skulder rørte,
Dg ned til Floden ham ved Haanden førte.

Der saa ham Eva gaae ved Englens Side,
Med Panden lysende af stille Lyst.
I hendes Hjerter Fryd og Længsel stride,
Dg rørt af Synet zitrer hendes Bryst.
I Haven ind vil hendes Fodder stride ;
Min Son ! hun raaber : Abel ! hør min Røst !
Men brat tilbage viger hun forskædet,
Thi pludselig Cheruben sanked Sværdet.

VIII.

I Teltet Adam ei fandt Eva meer.
Mod Dalen urofuldt hans Die seer,
Til alle Kanter speider rundt hans Blikke,
Til Bjergets Sti han gaaer — hun er der ikke,
Dg til Paulunet søger hjem hans Fod.
Men Timer gif — ved Hjorden end han stod,

Dg paa Kamelen hvilte han bedrovet
 Sin Arm og Hænde, som af Stræf bedøvet.
 Nu — sukked han — nu er mig Dagen Nat!
 Nu har endogsaa Kvinden mig forladt,
 Dg eenfom jeg paa Jordens Kreds er vorden. —
 Da faldt hans sorgbetyngte Blik mod Jorden,
 Dg ved sin Fod han skued Hunden staae.
 Med Diet spørgende den paa ham saae,
 Som til hans Sorg den vilde vide Grunden.
 Dg Adam sagde: Trofast dog er Hunden!
 Den som de Andre mig forlader ei.
 Den skal mig følge paa min øde Vej,
 Som Mindet og som Resten af det Hele,
 Dg hver Dag vil mit Brød med den jeg dele.

Sit Blik fra Jorden løstet han igjen;
 I Luften for sig mørk han stirred hen,
 Men pludselig hans Kinder hoit nu gløde.
 Med Jubel lob sin Hustru han imøde,
 Der gjennem Dalen skred med hurtig Gang.
 Som Engles Hilsen hendes Røst ham klang,
 Et Smil om hendes Kind og Læbe svæved,
 Dg Diet straalte mildt da hun det hævded.
 Tal! raabte han forundret: Hvad er skeet?
 Men Eva svared: Abel har jeg seet!
 Han stod ved Træet, hvor vi Livet prised.
 Han er ei tabt! Han er i Paradiset!
 Han er i Graven ei! Han er ei død!
 Hans Dies Straaler til mit Die flød,
 Dengang i Haven jeg ved Navn ham kaldte!
 Dg Alt med Taarer Adam hun fortalte. —
 Men Adam græd og sagde: Gud er god!
 Det Liv, han gav, ei hjælpeløst han lod.
 Han baner Veien fra de dunkle Grave,
 Der fører ind i Paradisets Have.

Den Ugifte.

(Fortælling af Marie Mathusius.)

(Fortsættelse.)

I Januar paa min 27de Fødselsdag fik jeg en Kurv med de skønneste levende Blomster. Denne Opmærksomhed var usædvanlig af Majoren, Tina og Tante vare henrykte, nu maatte ogsaa Frieriet snart følge og gjøre en Ende paa alle Sorger og Bekymringer. Blomsterne frembragte ogsaa en vis Bevægelse indensfor vor Selskabskreds, en Del smigrede mig allerede som den tilkommende rige og fornemme Fru v. Holzenstein, de Dvorige vare avindshyge og søgte efter Gvne at lægge Hindringer iveien. Begge Dele var til stor Fare for mine uflare Følelser. Uden at jeg mærkede det, var jeg ogsaa paanytrukken ind i en større og mere glimrende Selskabskreds. Tante puttede mig, som Tina sagde, ind i kongelige Dragter, i Silkefjoler, for derved at imponere mine Fiender og Venner.

En paa Vaaren var jeg i et større Selskab hos en høi Officer, hvor selv nogle fyrstelige Personer af vort lille Hof var nærværende. Jeg var denne Aften klædt i en hvid Silkefjole med fine blaa Striber, den eleganteste blandt alle Damerne, til Tantes store Henrykkelse, men i Begyndelsen til min egen store Forlegenhed. Det var en musikalsk Aftenunderholdning til Ære for de fyrstelige Personer; ogsaa jeg skulde synge, og Majoren bød mig netop helt fortrolig Atmen for at føre mig til Pianofortet, da jeg modte Hr. v. Müggeburgs forbaujede Blikke. Jeg tabte næsten Fatningen, men jeg maatte synge, Fyrsten selv stod allerede ventende i Nærheden af Pianofortet. Jeg sang en Sang af Heine og i min oprørte Tilstand med usædvanlig Kraft og Varme. Efter at jeg havde

endtl, traadte Fyrsten hen til mig, roste min smukke Stemme og mit gode Foredrag og var meget nedladende og god mod mig. Hvor godt det gjorde mit taabelige Hjerte, at Hr. v. Müggeburg maatte høre og se alt dette, lader sig ikke beskrive; jeg følte mig formelig som i en Rus, og dersom Majoren den Aften havde anholdt om min Haand, havde han sikkerlig ikke faaet Nei.

Kort Tid derefter fik jeg en Indbydelse fra Frits, meget inderlig, men meget alvorlig og indtrængende; han gjorde mig det til den helligste Bligt ikke længer at lade mig holde tilbage af Tante. Jeg besluttede mig til at reise og det, underligt nok, ikke ugerne. Jeg vilde gaa afveien for Majoren, som nu blev varmere og mere nærgaaende. Endnu funde jeg ikke fatte nogen Beslutning, man maatte have Tid til Overlæg, men disse Udsigter og denne Mulighed gjorde det lettere for mig at gjense Hjemmet; jeg var atter ovenpaa.

Frits og Augusta glædede sig til min Ankomst, men jeg mærkede strax, at Frits havde noget paa Hjertet, og jeg væbnede mig til Modstand. Hr. v. Müggeburg havde fortalt om mig i Hjemmet, og hans Beretning om det Indtryk, han den omstaltte Aften erholdt, havde bedrovet og foruroliget mine Søstende. Han delte vistnok ikke deres Anstuelser, men ansaa det for et udmærket Parti, en Lykke for vor hele Familie. Af Hensyn til de ydre Forholde maatte man efter hans Mening lukke et Die for Majorens Person, som især inden Garnisonen var meget ilde anseet. Jeg vil ikke her gjentage de alvorlige Samtaler og Kampe, som jeg

Harde med min Broder Frits; de løb bestandig ud paa hans trofaste og ærlige Advarsel mod at opofre min Fred og min evige Salighed af Kjærlighed til Verden. Jeg hørte venlig paa alt dette, men med en vis fornem Sikkerhed holdt jeg ham dog paa Afstand fra mig, hvilket meget bedrøvede Frits. Og saa mod Hartwigs kunde jeg nu være mere fortrolig og venlig end ved mit foregaaende Besøg; og dette kunde jo i og for sig have været ganske godt, dersom det ikke havde haft denne taabelige Grund. Fru v. Müggeburg, som jeg engang traf hos Eugenie, var joag nok til at ønske mig tillykke med mine glimrende Udsigter.

Efter sex Uger reiste jeg til Elisabeth, hvor jeg ligeledes opholdt mig i sex Uger. Jeg forlængede stedse Besøget mere og mere af Frygt for Majoren og den afgjørende Stund. I Nærheden af Arnold kom jeg til mere No, han forstod ogsaa langt bedre at omgaaes med mig, end Frits; han trængte ikke saa meget ind paa mig med Ord, men det hele huslige Liv hos ham maatte være mig en stadig Formaning. Elisabeth var meget lykkelig. Tabet af den lille Anna var snart derpaa bleven erstattet hende med en liden Søn, den lille Paul var nu tre Fjerdingaar gammel. Arnold var bleven endnu mere om og elskværdig med Elisabeth; ved Siden af en saadan Mand kunde hun nok tale om Lykke og Tilfredshed og beklage de Folk, som levede et Verdensliv. Det forekom mig, som om det nu engang var min Skjæbne at blive en fornem Fru. Hvad skulde jeg vel ellers blive? Hos Arnold og Elisabeth kunde jeg ikke blive, Mina var endnu stedse her, og jeg var fuldkommen overflødig. Frits havde med særdeles Barme tilbudt mig en Plads i sit Hus; han havde talt om den elstelige Hjælp, om ikke ydes for Løn, men af Kjærlig-

hed, det var en Grindring om vor tidlige Samtale med Lotte. Denne Grindring var temmelig ydmygende for mig. Jeg skulde altsaa virkelig her leve som gammel Froken og hjælpe min ungdommelige og livsfriske Svigerinde i Husholdningen? Et lidet Barn havde hun allerede, Arbejde manglede ikke, jeg kunde staa med Træstøfler i Kullestuen og lægge Linned paa Stoffen, jeg kunde lappe, koge og hjælpe til i Haven. Derimod var mine Udsigter som Fru v. Holzenstein ganske anderledes.

Da jeg efter denne lange Fraværelse atter kom tilbage til Tante, hørte jeg, at Majoren var bortreist. Denne Efterretning var en velskikkelig Vettelse for mig. Men jeg hørte ogsaa, at han kun havde foretaget denne Rejse for at adspredde sig under min Fraværelse, og at Efterretningen om min Tilbagekomst ogsaa velskikkelig vilde lokke ham tilbage. Mine Bekjendte tvivlede nu ikke mere om min Forlovelse, især talte mine Veninder af Kredsen med stor Livlighed om den nye Tildragelse, og da Kredsen næste Gang var hos os, havde Tante den Fornoielse at høre paa deres Underholdning og Slutninger om min gyldne Fremtid. Jeg gif naturligvis ikke ind paa dette, men blev min solide Rolle tro, jeg udvilede meget fornuftigt for dem, at det ikke var nogen Ulykke at blive en gammel Froken, og mindede især de ældre Piger, som tog mest Del i disse Drillerier, om forskellige af vore gifte Veninder, og hvad der var blevet af deres gyldne Forhaabninger. De tog ikke dette for mit Alvor og lod sig ikke afs holde fra at skildre alle Høitideligheder ved min Afsted fra dem og forlangte det Løfte af mig, at jeg næste Vinter skulle give dem et glimrende Val paa min Gemals Gods.

Samme Aften sad jeg oppe alene med Hovedet støttet mod Haanden; forskellige

Tanter krydsede hinanden i mit Hoved. Jeg overveiede endnu engang, hvad jeg saa fornuftigt havde udviklet for mine Veninder, at det ikke var nogen Ulykke at blive en gammel Froken, og prøvede derved, hvorledes det var gaaet med de giste Piger af mit Besjendstfab.

Hvad var der blevet af den unge Officers Fru, som vi Aftenen før hendes Bryllup havde lovet en Himmel paa Jorden? Naar vi i den første Tid mødte hende paa Promenaden ved Siden af sin smukke ungdommelige Mand, klædt i straalende Toilette, forekom hun os misundelsesværdig, og da hun paa en Morgenbesøg et Aar senere kom mig imøde med sit lille Barn, begge klædt i hvid Mol, garneret med mange blaa Sløiser, forekom hun mig ikke mindre at være det. Men det varede ikke længe, førend de underligste Nygter trængte ud i Publikum. Den hele Husholdning var kommen i Forsald, de smukke Toiletter kunde ikke blive fornøede, Fruen modtog ikke mere noget Besøg, og naar hun undertiden viste sig i Selskab ved Siden af sin Mand, stod Betyrning og Utilfredshed at læse i Begges Træk; endelig bleve de paa Grund af Gjæld nødte til at flytte til et andet Sted.

En anden af mine Bekjendte elskede sin Referendar saa lidenskabelig, at hun i et større Selskab sagde til en gammel Bekjendt: Kjære Hr. Geheimeraad, vær saa god at gaa lidt tilside, at jeg kan faa se paa min Forlovede! hendes glødende Blikke hang da ved en hoi Skikkelse i Herrefredsen, og hun sagde mig med et Suf, at hun virkelig var lykkelig. Om trentre Aar efter mødte jeg hende udenfor deres Port. Referendaren var bleven Assessor og hun Assessorinde. Hun gik ved Siden af en Barnevogn, hvori der sad et Par Tvillinger, Barnepigens Trak, Manden stjød paa og tørrede med

stort Alvor Sveden af Panden. Hun standfede hos mig og klagede i det højeste Dyrer over, at hendes Mand den Eftermiddag slet ikke havde villet tage hende med ud, han gik altid helst alene ud med sine Herrer, og hun længtes dog ogsaa efter engang at trække lidt frisk Luft efter Arbejde og Besvær i Huset. Den glødende Kjærlighed var snart bleven afkjolet.

Den fornuftige Veninde, som havde ægtet Justitsraaden, betroede mig nylig, at hun ofte havde vanskeligt for at komme overens med sin Mand, hvis Bedanteri og spidsborgerlige Orden og Nøiagtighed ikke stemte med hendes genialste Dyrdragelse i det adelige Hjem, som var rigt paa Børn, men fattigt paa Midler. Hun sagde mig, at hun ofte med Bemod tænkte paa sin forrige Frihed, men at hun dog haabede paa sine gamle Dage at finde Støtte og Beskyttelse ved dette Giftermaal.

Kunde da ikke disse og lignende Betragtninger overbevise mig om, at det ikke var nogen Ulykke at blive gammel Froken? At giste sig med Justitsraaden, dertil hørte vissejlig Mod! Med Majoreren? det var vissejlig ikke mindre betænkeligt — men dog at afflaa et saadant Parti, det havde ogsaa sin Betænkelighed. Jeg overlagde frem og tilbage, og mine Følelser bleve stedse mere og mere forvirrede. Jeg tænkte atter paa mit tilkommende Liv hos Fritz, hvorledes jeg skulde lappe, vasse, rulle, passe Børn — og lige overfor dette Billede fremtraadte Majorens Gemalinde. Helt skulde jeg upaaagtet tilbringe mit Liv som Tjenerinde, her var jeg æret, beundret og Middelpunktet for en sjon Virkefreds. Jeg kom atter tilbage til min Ungdoms Daarstab, jeg lagde Planer til at forvandle Majoreren og vinde ham for mennesketjærlige Indretninger paa hans Gods — og hvor

føsterligt kunde jeg ikke sørge for mine yngre Søskende! jeg overtalte mig til at tro, at det var min Pligt at modtage hans Tilbud. Den Tanke, at det blot stede af Verdensfjærklighed og Frygt for et ringe, uanseeligt Liv, holdt jeg langt fjernet fra mig.

Paa en klar Septemberdag førte Major v. Holzensteins Ekvopage op foran voert Hus; Fru v. Bergen sad i Vognen, og vi skulde i Forening gjøre en Tur til hendes Broders Gods. Hidtil havde jeg undveget en Erklæring og forhindret enhver Tilstelning af en saadan Rejse, min Deltagelse deri var i Grunden et Ja. Tante var ude af sig selv af Hensynsfølelse; Tina, som sad paa Rudskebutken, kunde ikke tilbageholde sine underlige Hjerteudgydelser; Fru v. Bergen strømmede over af Omhed, men mit Hjerte blev stedse tungere. Hvor mange saadanne tunge Timer ere ikke allerede gjennemskjempede af stakkels Pige hjertes? Et Fornuftgistermaal heder det da blandt Slægtninger og Venner, er ofte lykkeligere end et Inklinationsparti. O ja — det kommer an paa Fornuftens og Inklinationens Bestaffenhed. Tilboieligheden kan være meget taabelig, og da bliver Uegtestabet neppe lykkeligt, men med en fornuftig, ædel og god Mand kan et taabeligt Pige hjerte ogsaa forsøge det uden Tilboielighed, thi det er netop hendes Daarskab, at hun ikke elsker en saadan Mand; under den daglige Omgang med ham vil ogsaa hun kunne blive fornuftigere, saa ham kjær og blive lykkelig. Men sædvanligvis kalder man kun saadanne Partier Fornuftgistermaal, hvor der blot tages Hensyn til de ydre Forholde. Det er et fornuftigt Parti, heder det blandt Pigenes Slægtninge: Manden er fornuende, Pigen er godt forsørgt, hun vil ikke falde noget Menneske til Byrde. Pigen vil ikke have

vanstelig for at indse det, thi fra Ungdommen af er hun bleven henvist til at se Sagen fra dette Synspunkt. Hun gifte sig, kun ikke blive gammel Froken, det er den største Ulykke! At ægte en Mand, som man ikke elsker, som man kun ugjerne ser i sin Nærhed, hvis Naaheder man maa taale, fordi man spiser hans Brod, og til hvem man er bunden et helt langt Liv, det er en Ulykke, som man vænner sig til, man har jo saa meget, som holder En stadesløs, man har en Stilling i Verden, kan klæde sig smukt, spise godt, give Selvfæber og leve efter Behag, og — er ikke nogen gammel Froken. Det vil, som sagt, ikke være vanstelig for en Pige at indse det, men virkelig trods al Modbydelighed at fatte Beslutningen, det koster Kamp og Hjerteve.

Vi førte op for Hovedindgangen af et smukt Hus, der lignede et Slot, Majoreren modtog os. Da han kysjede min Haand og med sine blaa Dine saa saa besynderligt paa mig, sammensnørede mit Hjerte sig, og jeg havde kunnet synke til Jorden. Han havde i alle Ting lagt an paa at fortrylle mig. Jeg vil ikke beskrive den pragtfulde Indretning, Tjenestefæbet, Vordservicet og Elegancen i vore Bærelser. Majoreren forstod tilhunds den Kunst at nyde Livet. Han var, som Tina sagde, op over Dreene forelsket i mig, og havde ikke sparet paa Pengene. Jo mere jeg mærkede dette, desto tungere blev mit Hjerte. Majoreren troede nu allerede at være forvisset om min Gjenfjærklighed og blev derfor alt mere og mere driftig; jeg sølte mig alt i hans Vold.

Jeg ved ikke, hvorledes det er, men Frokenen er altfor alvorlig, hørte jeg Tina bemærke i det nærmeste Bærelse.

Det er en Bruds stille Tankesuldhed, soarede Tante mildt. Hun nærrede ingen

Trivl om, at jeg jo med Hentykkelse faa mig i Besiddelse af al den Herlighed som omgav mig.

Jeg lukkede sagte Døren igjen og stjød Slaaen for; jeg behøvede at være alene. Jeg gik hen til Vinduet og aabnede en af de høie, klare Speilglasvinduer. — Ja det var forunderlig smukt: Diet svævede hen over brede, vel vedligeholdte Gange, over grønne Græsplaner med zirlige Blomsterbed, høie gamle Trætroner hævede sig majestætisk mod den rød-mende Aftenhimmel, dyb Fred herskede i den store Have. Hvor skjøn, hvor forunderlig skjøn er ikke denne Verden, sukede jeg, men kun naar man har Fred i Sjælen, ellers bliver al Skjønhed blot til Kval. Kunde jeg vel finde alt dette skjønt ved Siden af en Mand, som ikke forstaaer med varmt Hjerte at beundre saadan Skjønhed eller med Længsel at skue op til disse gyldne Skyer og den Verden som er ovenfor? Nei, som istedet derfor bandende udfjelder Gartneren, fordi han ikke kan beskytte Druerne for Høepferne, og som, idet han udsøger de bedste Klaser, bandende beklager, at han ikke for Diebliffet kan hyde Damerne noget Bedre. Det havde for mig været en Dag fuld af Kvaler, og jeg faa ikke mere nogen Udvei til at undgaa disse Kvaler. Efter et aarlangt Frieri, som jeg vel havde opholdt, men aldrig tilbagevist, var jeg nu efter gjensidig taus Overenskomst reist hid for at forlove mig. Jngen tvivlede mer derpaa; selv Majoren, som i ethvert Fald havde anet min Kamp, og som var bleven saa meget mere ivrig og paatrængende, jo mere han havde at frygte for et Afslag, var nu sikker. Kun denne første Dag havde han villet give mig Tid til at beundre alle disse Herligheder, for at jeg derpaa med faa meget desto større Glæde kunde give mit Ja. Hvad skulde jeg nu gjøre?

Trække mig tilbage? Længe stod jeg es-tertænkende, jeg lod mit Blik følge de gyldne Skyer, som traak forbi og lagde min Haand paa det bankende Hjerte; nu tog jeg mit lille Testamente, mine Knæ bøjede sig, jeg søgte Hjælp. „Hvad hjælper det et Menneske, at han vinder den ganste Verden, men tager Skade paa sin Sjæl, eller hvad kan et Menneske give til Vederlag for sin Sjæl?“

Jeg var trostesløs, en Gysen greb mig, naar jeg tænkte paa den følgende Dag og min Forlovelse, naar jeg tænkte paa, at jeg da virkelig skulde tilhøre denne Mand. Hvad kan vel et Menneske give til Vederlag for sin Sjæl? Tante hankede flere Gange paa Døren og kaldte mig ned til Aftensmaden; jeg fik blot Tid til at opsende nogle Sukke til de hellige Bjerge, hvorfra Hjælpen kommer. Men, sagde jeg forstrækket til mig selv, hvorledes kan du bede om Hjælp? Du er ikke Hjælpen værd, du har forkastet Herren, og han vil atter forkaste dig. Vi havde idag fjort og gaaet saa meget, at de gamle Damer vare trætte, vi gik derfor tidlig til Ro. Om Natten sov jeg lidet, jeg var som bedøvet, jeg overveiede, hvorledes jeg skulde kunne faa Hjælp, eller jeg søgte at berolige mig og se Sagen fra den lyse Side, og da jeg vaagnede af en uhyggelig Drøm, for der en glad Følelse igjennem mig: det var blot en Drøm, — endnu er du fri!

Da jeg om Morgen gik ud af mit Værelse ind til Tante, fortalte Tina, at Majoren havde en strækkelig Tandpine, og at Damerne maatte spise Frokost alene. Jeg stirrede blot paa dem. Det var Hjælpen fra Bjergene. Herren havde ikke forkastet mig. Jeg havde kunnet græde eller juble høit. Tina og Tante misforstod min Tausshed, men jeg hørte neppe, hvad de sagde.

Vi gik ned i Havestuen for at spise

Frokost. Fru v. Bergen modtog os med en Skildring af sin stakkels Broders Lidelser, der var allerede sendt Bud til Landsbhyen efter en Læge, som skulde trække Tandene ud.

Jeg skyndte mig med Frokosten og ilede ud af Stuen. Jeg vilde gjøre en Spadsertur og være alene. Jeg vilde takke Herren, opsende en Bøn til Ham og helt og holdent kaste mig i Armene paa hans Naade. Jeg ilede hen over de brede Gange under de høie Træer og kom paa en smal Gangsti, som førte ind i et vildt Buskads. Solen havde lidt efter lidt skjult sig bag et graat Skytteppe, og der faldt allerede enkelte Draaber. Jeg havde Parken bag mig og kom ud af Buskadsset ind paa en stor, grøn Mark, en Faarehjord gik der og græsede, paa den anden Side stod enkelte unge Birketræer med mange gule Blade, og langt i det Fjærne saa jeg Epidisen af et lidet Kirketårn. Hvem kan dog bo i denne lille Landsbhy, tænkte jeg længselsfuldt. Maa ske gode Prestefolk, hos hvem du kunde søge Beskyttelse. — Prestefolk? Dem behøvede du ikke at søge her paa et fremmed Sted, hvor finder du dem trofastere og bedre end blandt dine Egne? — Jeg var tilfjends som den forlorne Søn, der blandt Fremmede maatte leve af Mafk under Angst og Kval, og dog vidste, at han i Hjemmet eiede saa megen Lykke og Fred. Jeg tog mit Testamente, opslug Evangeliet om den forlorne Søn og gjennemlæste det. Det var gribende nok. Vi skulde blot komme og bekjende vore Synder — og da, saa megen Barmhertighed og Kjærlighed! jeg sank ned paa mine Knæ og græd bitterlig. — Herre, her er jeg, forkast mig ikke, giv mig et nyt Hjerter, s forbarm dig over mig!

Jeg havde ikke anet, at der kunde ligge saa stor Salighed i Ydmygheden og saa

megen Kraft i en oprigtig Bøn. — „Lov Herren, min Sjel, og glem ikke alle hans Velgjerninger, han, som forlader dig alle dine Misgjerninger, han som læger alle dine Sygdomme, han, som gjenløser dit Liv fra Fordærvelse, han, som kroner dig med Misfandhed og Barmhertighed, han, som mætter din Mund med det Gode, at du bliver ung igjen som Ornen.“ — Jeg solte mig opløst paa en Naade, som jeg ikke kan beskrive, jeg solte Mod til at gaa det Bæreste imøde. Jeg gik estertænk som frem og tilbage paa Sletten, Faarehjordens sjerne Brægen klang fredeligt i mine Øren, jeg kunde ikke løsrive mig fra det ensomme Sted, Alt var mig saa nyt, jeg var saa underlig, saa salig tilmode: Murene vare faldne, jeg saa Himlen aaben.

Endelig gik jeg tilbage, jeg mødte Fru v. Bergen i Forstuen, hun fortalte mig, at den uhykkelige Tandlæge havde bruffet Tandene af, og at hendes Broders Smerter kun havde forværret sig. Jeg horte hans heftigt skjældende Stemme, jeg vilde skyndsomt ile videre opad Trappen, da aabnedes hans Dor, og der stod han selv med forbundet Hoved. Trøst De ham, hviskede Fru v. Bergen, og smuttede bort.

Anna, hvor har De været saalænge, spurgte Majoren mig.

Ude at spadserer, svarede jeg hævende. Haa havde grebet min Haand og vilde omfavne mig. Jeg rev mig løs fra ham, ilede opad Trappen og sandt Tante paa sit Bærelse. Kjære Tante, vi maa bort, sagde jeg hurtigt.

Hvorhen da? spurgte hun forundret.

Bort herfra, svarede jeg meget mere fattet. Jeg satte mig nu hos hende, tog hendes Haand og sagde hende, at jeg ikke kunde gifte mig med Majoren.

Nu fulgte en ubestrikelig Scene. Tina, som var kommen ud til os fra Sideværelset, horte Alt og kunde ikke tilbageholde

sin Forbauselse. Da Tante saa, at jeg var fast i min Beslutning, forstikrede hun, at jeg enten var forrykt eller en utaknemmelig, hjerteløs Person. Jeg tog taus imod Alt. Hendes Hestighed kjendte nu ingen Grændser, hun erkjendte, at hun havde været taabelig nok til at tro, at det borgerlige Blod hos mig ikke havde indgydt mig lave Tilbøieligheder; hun vilde nu ganske slaa Haanden af mig, jeg kunde gjøre Pigetjeneste hos de borgerlige Frimans og søge at forglemme mit tidligere Liv. Hun stildrede endnu engang levende, hvad jeg maatte opgave: Theater, Concerter, fornemme Betjendtskaber, aandrigh Dmgang, smukt Toilette, og en glimrende Stilling i Verden. —

Ja, et Himmerige paa Jorden, foiede Tina sukkende til.

Kjære Tante, sagde jeg rolig, alt dette har ingen Tillokkelse for mig, Sjælens Fred gjælder mere.

Tina! sagde Tante pludselig bestemt, men med bævende Læber, den stakkels Pige er fra sine Sandser, bliv her, jeg gaar til min Veninde, vi vil undgaa enhver Scene, hun er syg, vi maa sieblikkelig bort, hun maa have Tid til at komme til Fornuft.

Tante ilede ud, jeg gik rolig op paa mit Bærelse og lukkede Døren. — Jeg stod atter ved Vinduet, Regnen faldt sagte paa de runde Trætroner, enhver Draabe syntes mig en Velsignelse for min Sjæl.

En halv Time derefter sad vi i en lukket Vogn, og Kl. 1 kom vi hjem. Jeg maatte nu befri mit Hjerte fra den Byrde, der hvilede paa det, jeg skrev strax til Majoren. Tante iagttog mig. Til hvem skriver du?

Til Majoren, svarede jeg.

Brevet bliver ikke sendt med Posten, sagde hun afgjørende.

Saa maa jeg selv bære det derhen, vedde jeg at svare.

Da kommer du aldrig over min Dørtærskel, sagde Tante vred.

Jeg stod eftertænkfuld ved Vinduet, Kl. 4 gik Postvognen, Kl. 7 kom den til den Station, hvorfra jeg havde to Timers Vej at gaa til Elisabeth, jeg sølte, at det var Herrrens Billie, at jeg saa hurtigt som muligt skulde komme bort herfra. Med Tante var det dog ikke muligt at komme til nogen Forstaaelse; naar jeg nu talte ud af min Sjæls Underste, var det for hende, som om jeg talte et fremmedt Sprog eller var forrykt.

Jeg pakkede ind, Tina var saa venlig at hjælpe mig, og jeg maatte udholde hendes vedvarende Forestillinger. Tante havde luffet sig inde, jeg vilde si hende Farvel, men hun lod mig ikke komme ind. Jeg hørte endnu Tina si: Lad dog ikke den stakkels Dm gaa saa hjælpeløs ud i Verden, og det i et Veir, som man ikke vilde jage en Hund ud i. — Men jeg gik; Gaardsgutten besørgede mine Sager, og jeg ilede med lette Skridt gennem de smudsige Gader hen til Posthuset.

Jeg sad ganske alene i Vognen, det var mig hjært. Hvor ofte havde jeg ikke reist denne Vej, seet disse Lyngletter, Granskove, Eng og Virelunde, men aldrig som idag. Jeg sølte mig saa tryk i den gamle Postvogn, saa fortrolig med Eggen. Jeg tænkte nu ikke paa den Udmiggelse at komme til mit Hjem som en Forstødt og Fattig, jeg tænkte kun paa mine Sostendes salige Glæde. Men jeg overstuede ogsaa mit hele Liv — med Troens Dine ser alt anderledes ud, jeg saa, hvor særdeles taabelig jeg havde været, ved hvilke Afgunde jeg havde vandret, og hvorledes Herrrens Barmhjertighed havde ledet mig, ja jeg var saa taknemmelig, saa varm, saa lykkelig.

Folkene paa Stationen vare forundrede, da jeg om Aftenen vilde videre, men jeg lod mig ikke holde tilbage, tog

mine nødvendigste Ting, skaffede mig en Beviserske og vandrede afsted. Veien var daarlig, Vinden og Regnen blev stærkere, og det var en stor Anstrengelse at komme frem, men jo nærmere jeg kom Maalet, desto heftigere stog mit Hjerte, og mine Kræfter oplivedes. Det havde varet længere, end jeg tænkte, Kl. slog 10 i Kirkeetaarnet, da vi endnu havde et Stykke daarlig Vei foran os, endelig naaede jeg Prestegaarden.

Jeg tog den lille Badsæk fra Konen og lod hende gaa til Gæstgivergaarden. Et Dieblit stod jeg tvivlraadig. I Arnolds Bærelse var endnu Lys, men Regnen faldt nu heftigere og Vinden pib langs Tagene, han havde ikke hørt min Ankomst. Jeg trak i Klokkestrengen, Arnold aabnede Vinduet og spurgte:

Hvem er der?

Det er mig, svarede jeg, men ikke høit nok.

Hvem er det? spurgte han ivrigere.

Anna! raabte jeg.

Da forsvandt Lyset, han kom nedad Trapperne, aabnede Døren. Anna, er det virkelig dig? spurgte han ængstelig, hvor kommer du fra?

Fra Tante, sagde jeg vealig; jeg skjulte min Bevægelse, satte Badsækken ind i Huset, og gif ind i Dagligstuen.

I samme Dieblit kom Elisabeth, som endnu sad oppe hos sit Barn, ud af Sovværelset. Hun saa forskrækket paa mig, jeg var gjennemvædet og saa jammerlig ud. Jeg sølte at der manglede mig Dyd til at tale ud. Her er jeg, sagde jeg, dersom I ville beholde mig.

At det ikke var nogen fortvivlet Beslutning, saa de paa mig, jeg græd vel, men jeg var dog saa lykkelig. De omsavnede mig begge, de græd med mig, det var, som om de vidste Alt, der behøvedes ingen Forklaring.

Jeg fortjener ikke Ederes Kjærlighed, sagde jeg hullkende.

Du er vor hjære Anna, sagde Arnold, og Elisabeth saa saa varmt og søsterligt paa mig med sine gode Dine. Jeg havde endnu aldrig sølt mig saa lykkelig.

Vi sad oppe til Kl. 2 om Natten, Elisabeth sørgede for mig som en Moder, vi havde byttet Koller, jeg var den yngre Søster som behøvede Hjælp. Jeg havde fortalt Alt, som laa mig paa Hjertet. Tidligere havde jeg stedse bestræbt mig for at fremstille mig selv saa stor og ædel som muligt, men nu blev det mig saa let at blotte alle mine Svagheder, jeg vilde nodig skjule Noget; men jeg vidste ogsaa, hvorledes en saadan Besjendelse her blev optagen, og at den ikke kunde vende disse Hjertes fra mig. Det er Forskjellen mellem Verdens Børn og Guds Børn; de oprigtige Guds Børn kunne elske og agte hinanden trods deres Feil, det er et Kjærlighedsfamsfund, som i Bevidstheden af deres egen Skyld og deres egne Feil gjerne er beredt til at bære over med Andres. De bede oprigtig med og for hverandre: Forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere! og da de bede i Forening: Tilkomme dit Rige! i det visse Haab, at en saadan Bøn bliver hørt, og at de trods Fald dog gjennem Opreisning stedse komme Guds Rige nærmere, kunne de allerede nu se og elske hverandre i den tilkommende forklarede Tilstand. Ganske anderledes forholder det sig med Verdens Børn; Selvfølelse og Lagn udgjøre deres Selskab; den, som bedst kan stro den anden Sand i Dinene og smykke sig med tilshneladende Dyrer, han er den største iblandt dem. De Andres naturlige Bærge er med Jver at oplede sin Nastes Feil og Svagheder og meddele Verden dem.

Jeg kunde nu beskrive mit Møde med Frits, men det var saa ligt Mødet med

Arnold og Elisabeth, kun at Frits paa sin trohjertede Maade mere maatte give sin Kjærlighed til mig og Betyrning for mig Lust i Ord. Tænk ikke, kjære Anna, at du nu er kommen over alle Banskeligheder, sagde han blandt andet. Kampen paa den trange Bei begynder først nu, men trods alle Besværligheder er den saelig, og Maalet komme vi stedse nærmere.

Ved Eders Side frygter jeg ikke, sagde jeg freidigt.

Ja, vi lade dig ikke atter komme bort, sagde Frits.

Og jeg har nu trods al Modstand naaet det Maal, som Herren havde bestemt mig, og som Lotte saa gjerne vilde spaa mig, sagde jeg smilende.

Ja, kjære Anna, sagde Frits, du bliver nu en gammel Froken og er overalt en efterlængtet Hjælp, som ikke tjener for Penge, men for Kjærlighed. Jeg blev endnu nogle Uger hos Arnold for rigtig søsterligt at indforlive mig med Elisabeth og Mina; derpaa tog jeg paa Frits's indtrængende Ønske mit Ophold i Müggelburg.

Første Søndag i Advent vare vi Alle samlede paa Skovsloppet. Den gamle Herre i Kullestolen havde endnu sine klare Vine og røde Kinder, og var endnu som før glad og skjemt som med os yngre Folk, men fremfor Alt med sin Svigerdatter, sin Diesten og sin Hjertens Glæde, som han kaldte hende. Jeg havde igen overtaget min gamle Bestilling at holde Kaminiilden vedlige, Mina og Elisabeth besjergede Kaffebordet. Men endnu havde jeg en anden Bestilling: det lille Selskab derinde i Hjørnet ved det lave Bord i de smaa Arustole stod under min særlige Opfigt. Titelen Tante Anna havde jeg høitidelig udbedt mig fra alle Hold, og den var mig tilfaldt. Der sad

Eugenie's to Børn, den treaarige Otto og den etaarige Rosa, Elisabeths Paul og min Broders lidt yngre Frits. — Tante Anna vil snart gjøre sig uundværkelig for vort yngre Selskab, bemærkede Fru v. Hartwig.

Og det er da ret hyggeligt, sagde Eugenie, naar man selv er mat og træt og ikke ved, hvad man skal tage sig til med sine Børn, at have Noget ved Haanden, som endnu kan lege ungdommeligt og glad med dem.

Denne Anerkjendelse horte jeg gjerne, og jeg sølte mig saa vel mellem disse kjære, dyrebare Menneſker. Husker du, Eugenie, sagde jeg, da vi første Gang sad sammen her, og du fandt det saa bekvemt og hyggeligt at have med Folk at gjøre, som havde Glasruder i Vinene, hvorigjennem man kunde se ind i Hjertet? Eugenie nikkede venligt og lagde sit noget trætte Hoved paa sin Mand's Skuldre. — Jeg vilde ikke tro det, vedblev jeg, jeg vilde først lære Verden at kjende, og det har jeg forud for dig.

Arnold, som tidligere havde levet i de sanne Kredse i Verden som jeg, og kjendte de fleste Personer, fordybede sig nu, som det undertiden stede, i spogefulde Grindringer med mig, og mine Skildringer af Livet under Bedøvelses-systemet var høist underholdende for Tilhørerne, indtil Frits sagde: Kjære Børn, jeg finder det dog ikke rigtigt at spøge med saa sørgelige Ting.

Og jeg har heller aldrig rigtig kunnet lide denne Ironi, sagde Elisabeth, idet hun smilende vendte sig til Arnold.

Anna, vi ere farlige Folk, sagde Arnold; men vi ville lade os belære.

Men dog ikke altsfor meget, bad Hr. v. Hartwig, jeg finder, at Biddets og Ironiens Vaaben ofte ere de virksomste mod Verdens Daarfaber.

Dette Kapitel blev yderligere afhand-

let, og vi bleve enige om, at man turde bruge disse Vaaben, ikke til sin egen Forskytelse, men til Næstens Nytte og Gavn.

Jeg havde fejret en skøn Julefest, jeg havde haft meget at udrette for mine Venner paa de smaa Armstole, og ligeledes for Venner, som ikke forsmaaede Indholdet af Lappeposen. Januar var klar og vinterlig, og Hjertet sølte sig friskt under de kolde, klare Spadserture. Til Eugenie og Fru v. Hartwig førte min Vei mig ofte, Eugenie var lidende og glædede sig særdeles, naar jeg kom og opmuntrede hende og Børnene.

En Eftermiddag kom jeg til hende og fandt hende alene, som ofte var Tilfældet, hendes Mand var paa Mäggeburg, hvor der saa sorgeligt ud, Moderens Brystsyge var bleven værre, og Hr. v. Mäggeburg led meget af Gigt, han kunde neppe mere bruge sin høire Fod og nogle Fingre paa den høire Haand, og han havde ikke paa lang Tid forladt sit Bærelse. Jeg vilde netop berede mig paa Hjemveien, da Hr. v. Hartwig kom hjem med nye, slemme Efterretninger. Fru v. Mäggeburg var bleven uenig med sin Selskabsdame, denne vilde bort, men var uundværlig, fordi hun havde den nødvendige Bestilling to Gange daglig at forbinde det syge Bryst; Hr. v. Mäggeburg var meget rystet over Efterretninger som man havde modtaget fra Rudolf, hvis Hustru bestemt onskede at stilles fra ham for at gifte sig med en anden Mand; men hun vilde ikke give fra sig deres eneste Barn, en fireaarig Søn, under Foregivende af, at han vilde blive slet opdragen hos Faderen.

Eugenie var meget bedrøvet, Hr. v. Hartwig søgte at trøste hende, hun saa saa tillidsfuldt og barnligt paa ham med sine klare Dine; pludselig greb hun begge hans Hænder og sagde livlig: D

Berner, jeg takker Gud saa meget for, at han har givet mig denne Stilling.

Jeg vendte mig fra dem til Vinduet, jeg hørte dem hviske sammen, jeg saa opad og takkede Gud, at han havde ledet mig saa forunderligt. Jeg tænkte med Bæven paa Rudolf og Slottet Mäggeburg og glædede mig til min lille Prestegaard, hvor jeg havde et venligt Hjem.

Jeg vilde sjerne mig sagte, men mine Venner bemærkede det. De kom hen til mig, og Eugenie omfavnede mig hjerteligt. Hr. v. Hartwig saa velvillig paa mig.

Jeg tør snart komme igjen? spurgte jeg.

At kjære Anna, jeg vilde gjerne bestandig have dig her, svarede Eugenie, du forstyrres os slet ikke. — Hvor gjerne hørte jeg ikke dette.

Den følgende Dag kom Hr. v. Hartwig fra sit Besøg paa Slottet indom os paa Prestegaarden. Han vilde høre, om vi kjendte Nogen, som kunde passe for hans Svigermoder. Selskabsdamen var virkelig reist, og Pigen havde bekvæmet, da hun skulde forbinde Brystet, Hr. v. Mäggeburg havde derfor selv naaet at gøre det med sine fivne Fingre.

Det bliver ikke let at finde nogen, som passer, sagde Frits estertænksum, det er en vanstelig Stilling.

Da gif der som et Lyn gjennem min Sjæl: denne Stilling har Herren bestemt for dig. Jeg havde allerede estertænkt, at jeg var overflødig i Prestegaarden og blot levede for min egen Fornoielse, jeg burde derfor heller skaffe mig en Plads som Selskabsdame eller Hjalperesse i et Hus, hvor jeg kunde fortjene Føde og Klæder; hævende, men dog bestemt, sagde jeg nu: at finde Nogen turde vel ikke være saa vanstelig, jeg kunde f. Ex. udfylde Pladsen.

Alle saa forundrede paa mig. Nei,

Anna, sagde Hr. v. Hartwig, den Venstabs-tjeneste vilde være for stor.

Det er ingen Venstabs-tjeneste, svarede jeg; jeg vilde tage Tjeneste hos Fru v. Müggeburg som Selstabs-dame.

My Forbauselse. — Anna, det tillade vi ikke, sagde Augusta.

Men jeg vilde gjerne have Løn, sagde jeg smilende, og det kunne I ikke give mig.

Med Penge kunde heller ikke vi betale Dem, sagde Hr. v. Hartwig; derpaa traadte han hen til mig, rakte mig Haanden og sagde: Anna, Herren velsigne Deres Beslutning, ja, gaa De i hans Navn. — Sagen var afgjort.

Saa Minutter derefter stod jeg allerede i min Garderobe for at pakke ind de nødvendige Sager, mine Dine saldt derved i Skabet paa den hvid- og blaastribede Silkejule. Jeg havde ikke seet Hr. v. Müggeburg siden Hoffelskabet, Gjenhynet skulde nu være af en anden Art, men jeg frøgtede ikke. Jeg ilede med min Bunt gennem Haven op imod Slottet. Paa Trappen mødte jeg en ældre Tjenestepige, den eneste, som var igjen fra gammel Tid. Nei, Froken Anna! sagde hun forundret. Jeg ilede hurtigt forbi hende opad Trappen. I Forværelset blev mine Skridt langsommere, med en ængstelig Følelse bankede jeg paa Døren til Dagligstuen; Ingen svarede, jeg gik videre og nærmede mig Døren til Rabinettet. Her hørte jeg en sagte Stonnen, og da min Banken heller ikke nu blev besvaret, lukkede jeg Døren sagte op og traadte ind. Den Syge laa paa Sofaen med Ansigtet mod Væggen, Hr. v. Müggeburg syntes at være indslumret i en Lænestol, hans Hoved var noget boiet, hans Haar var bleven graat; jeg blev næsten forstræffet.

Ved min Indtrædelse vendte begge sig mod mig. Et Dieblit stod jeg taus, jeg

drog Anden tungt. Da gik jeg hen til Sofaen, og sagde saa roligt, jeg kunde; Kjære Fru v. Müggeburg, jeg vilde anholde om Pladsen som Deres Selstabs-dame.

Hun saa paa mig, som om hun ikke rigtig forstod mig, Hr. v. Müggeburg lænede Hovedet mod Haanden og vendte sig bort fra mig.

Anna, vil De her? sagde Fru v. Müggeburg — og nu fulgte Taarer og Klager.

Jeg stod ventende hos hende og saa hen til Hr. v. Müggeburg, han sad endnu stedse med bortvendt Ansigt. Jeg traadte hen til ham. Tør jeg blive? spurgte jeg sagte.

Da saa han paa mig — Blikket gik mig gennem Sjelen. Om De tør? spurgte han; o! Anna, spørg ikke saaledes, men forsøg først.

Jeg vil ikke forsøge først, svarede jeg.

Han tog min Haand og saa bekymret paa mig. Anna, det staar nu sørgeligt til hos os, sagde han.

Netop derfor kommer jeg, svarede jeg frimodigt.

Det tror jeg, sagde han. Jeg stod endnu nogle Dieblitte hos ham, mit Hjerte vilde strømme over, min hele Ungdom, al den Godhed og Kjærlighed, som jeg her havde nydt, stod for min Sjel. Jeg vilde gjerne have talt ud, sagt ham, at jeg forlængst havde forglemt enhver Krænkelse, og at jeg nu kun sølte Taknemmelighed; jeg kunde dog Intet sige, men han forstod mig alligevel.

Den følgende Morgen hørte jeg hen til Prestegaarden for at hente mine Sager. Da jeg vendte tilbage, fandt jeg Eugenies tidligere Bærelse indrettet for mig, varmt og hyggeligt og med et Blomsterbord fuldt af Blomster. Det gjorde mig godt at mærke denne Omhu for mig, og jeg gik med Freidighed til min Gjer-

ning, som dog i Begyndelsen kostede mig nogen Overveelse. Men alt Andet faldt mig let, jeg var jo vel bekendt med Huset's Skikke og Vaner, og Hr. og Fru v.

Müggeburg bleve snart saa fortrolige med mig, som de havde været i mine Ungdomsdage.

(Sluttes.)

Bambergs Rejse i Mellemasien.

(Fortsat fra Side 640.)

Byen Maymene ligger mellem Bjerge og bliver først synlig i en Afstand af en halv Fjerdingvei. Den er yderst smudsig og slet bygget og indeholder femten hundrede Lerhytter, en af Mursten opført Bazar, der er nærved at forfalde, tre Moskeer og to Medresser, hine af Leer, disse af Mursten. Indbyggernes ere Dsbeger, og foruden disse gives der Tadschiker, Heratere, henved halvhundrede Jødefamilier og nogle Hinduer og Afghanere, der Alle nyde lige Frihed og ikke fortrædages paa Grund af deres Religions- og Nationalitetsforskjelligheder. Hvad Maymene som Fæstning angaar, da har jeg hverken i de ukunstlede Stadsmure og Grave eller i det i Byens vestlige Del liggende Kastel kunnet opdage den Rjæmpesæstning, som kunde modstaa det paa engelsk Vis indøvede afghanske Artilleri og tilmed en Magt som Dost Mohammed Chans. De af Ford opførte Stadsmure ere tolv Fod høie og fem Fod brede og Graven hverken dyb eller synderlig bred, og Kastelet ligger vel høit og steilt paa en enstelt fremragende Høide, men i Nærheden af det ligger der andre og høiere Bjerge, hvorfra et Batteri i nogle Timer kan forvandle det til en Grusdyng. Det er derfor sandsynligt, at Maymenes navnkundige Fæsthed ikke bestaar i dets Mure og Grave, men derimod i dets Forsvareres Tapperhed, og i Dsbegen fra Maymene

ser man ogsaa ved første Diefast den dristige og usorfædede Rytter, og kun Dsbegen fra Schehri Sebs turde maaste gjøre ham Rangen stridig. Dette lille Chanats krigeriske Natur vil, da det desuden besidder Bjergsnevringen ved Murgab Floden, stedse staae Afghanerne eller andre Erobrere, der fra Syd trænge frem mod Druks, nok at bestille. Herkis Fæstningsværker kunne kun gjøre en svag Modstand, og den, der vil indtage Boshara, maa enten ødelægge Maymene eller sikte sig dets Venstab.

I Maymene var det ikke længer Lovdanskigheder, men personlige Fordele, som holdt Kervanbaschien og de fornemste Rjømænd i vor Karavane tilbage. Man vilde idetmindste afvente to eller tre Hestemarkeder, da der findes smukke og billige Heste, som bringes paa Markedet af Dsbegerne og Turkmanerne i Dmagnen og udføres til Herat, Kandahar, Kabul, ja hyppigt endog til Ostindien. Heste, som jeg i Bersten havde seet blive solgte for tredive til fyrgetyhve Dukater, betalt her med hundrede og tredstindstyhve Tenge (fjorten til femten Dukater), og ikke engang i Boshara, Ghima og Karschi har jeg seet saa smukke Heste blive solgte til saa lave Priser. Dog ikke alene af Heste, men ogsaa af Naturprodukter og indenlandske Kunstflidsfrembringelser, saasom Tepper og andre Tøier af Uld og Kamelhaar, som forfærdiges af Turk-

manernes og Dschemschidiernes Kvin-
der, frembyder Markedet i Maymene et
rigt Udvalg. Af Rischmisch (tørrede
Druer), Annis og Pistacier, hvoraf
Centneret her koster tredive til fyrgetyve
Tenge, udføres der en Mængde til Per-
sien og Bagdad.

• Otte Dage efter Ankomsten gik jeg ud
til den udenfor Byen leirede Karavane
for at indhente Oplysninger om Rei-
sens Fortsættelse, og her hørte jeg til
min Forundring, at man allerede havde
søgt efter mig hele Dagen, for at jeg
skulde befrie fire ifølge en Befaling af
Chanens Farbroder anholdte Kunnier,
eftersom de ifølge Dommen kun kunde
frigjøres for Mistanken om at være
bortløbne Slaver, naar et troværdigt
Bidne bekræftede deres osmanske Ud-
spring; men førend jeg gaar til Chanen
vil jeg dog først fremstille mine Lands-
mænd for Kæseren, da jeg nær havde
glemt disse høist interessante Personer
i vor Karavane. Disse Mennesker vare
nemlig intet mindre end russiske Straf-
fanger, der, efterat have tilbragt otte
Aar i det siberiske Guvernement Tobolsk
i Forviisning med strengt Arbejde, vare
undvegne derfra over den store kirgisiske
Steppe til Bochara, hvorfra de vilde
vende tilbage til Gharry (Jelisabetpol)
over Herat, Meisched, Teheran, o. s. v.
Da deres Flugts og øvrige Eventyrs
Historie er meget lang, ville vi kun med-
dele enkelte Træk af den.

I det sidste russisk-tyrkiske Felttog
vare de paa en efter Befaling, eller, hvad
der er sandsynligere, paa egen Haand i
Kaukasus foretagen Razzia (Tschapan)
faldne i Hænderne paa en russisk Mili-
tærpatrouille og, som de havde fortjent,
blevne sendte til Siberien, hvor de om
Dagen havde maattet sælde Træer i
Skovene ved Tobolsk og om Natten
været indespærrede i et Fængsel, i hvil-

ket de havde faaet Brød og Suppe og
mangen en Gang ogsaa Rød. Det
varede flere Aar, førend de lærte Russt
af de Soldater, som bevogtede dem i
Skoven; men Ord skabte Fortrolighed,
man raakte snart hinanden Woodkfla-
sterne, og da de to vagthavende Soldater
en Dag i det forløbne Foraar havde
nydt mere end sædvanligt af hin opbar-
mende Drik, toge Fangerne feil og sæl-
dede Ruskerne, istedetfor Egene, byttede
Ørerne med de Dræbtes Vaaben og
naaede efter en lang og farlig Omvan-
ken, paa hvilken de ernærede sig af Græs
og Rodder, nogle Kirgisertelte, hvor de
vare i fuldkommen Sikkerhed, eftersom
Nomaderne anse det for en god Gjer-
ning at være saadanne Flygtninger be-
hjælpelige. Fra Kirgisertoppen vare
de over Tashkend komne til Bochara,
hvor Emiren havde givet dem nogle
Reisepenge, men sjønt de underveis flere
Gange vare blevne mistænkte for at være
undvegne Slaver, vare de dog først i
Maymene komne i alvorlig Fare.

Paa mine Reisesællers og Kervanba-
schiens indstandige Opfordring gik jeg
endnu samme Dag til Kastellet i Sel-
slab med Tschan Gjub, men istedetfor af
Chanen, modtoges vi af hans Farbroder,
der antog mit Udsagn for fyldestgjørende
og løslod de fire Flygtninge. De Frel-
ste taffede med Taarer i Dinene, og hele
Karavananen glædede sig. To Dage der-
efter tiltraadtes Reisen til Herat.

Vor Vej gik nu stadigt gjennem en
hjerterfuld Egn. Det første Bedested, der
naaedes efter sex Timers Vandring i
sydvestlig Retning, hed Allmar og bestod
af tre adspredt liggende Landsbyer.
Neppe havde Karavananen leiret sig her,
førend Toldembedsmanden fra Maymene
indsandt sig, ledsaget af nogle Ryttere,
og forlangte en yderligere Toldafgift.
Man raabte, støiede og underhandlede

nogle Timer, men maatte tilsidst give efter, og efterat den stakkels Kervanbaschi og Kjøbmændene vare blevene plukkede endnu en Gang for deres Varer, Dyr og Slaver, fortjattes Reisen henimod Aften. Efter Midnat kom vi, efterat være dragne forbi den anseelige Flekke Kaiser, til Bedestedet Marin; vi havde tilbagelagt fem Mile i smale, frugtbare Dale, men som vare forladte, fordi denne skønne Egn gjøres usikker ved Turkmanernes, Dschemschidiernes og Firuskujernes Roverier. I Marin gjordes kun nogle Timer Holdt, da vi havde en Station paa syv Timer for os. Efterat have vandret nashrudt den hele Dag, kom vi om Aftenen til Landsbyen og Bedestedet Tschitschektu, i hvis Nærhed der ligger nok en By ved Navn Fehmgusar. Da Kervanbaschien og andre af vore Rejsefæller havde Forretninger i Landsbyen Chodschafendu, som ligger halvanden Mil længere inde mellem Bjergene mod Sydost, blev der her gjort Holdt en hel Dag. Dette Sted betragtes som Mahmenes og hele Turkestans Grændse. En Tysbaschi ved Navn Devletmurad, der her gjorde Tjeneste som Grændsevogter, oppebar atter — for tredje Gang i Chanatet Mahmene — Afgifter under Navn af Kamtschjinpulu, d. e. Bidskpenge,*) men da jeg tilkjendegav en Kjøbmand fra Herat min Forundring over denne uretfærdige Fremgangsmaade, svarede han: „Vi takke Gud, fordi der kun fordres Afgifter af os. Tidligere kunde man kun med Fare drage gennem Mahmene og

Andchun, da Chanen selv lod Karavanerne plyndre, og vi maatte finde os i at miste Alt.“ Her i Tschitschektu saa jeg de sidste osbegjære Komader, og jeg tilstaar oprigtigt, at jeg var dybt rørt, da jeg tog Afsted med disse gjæve redelige Mennesker; Komaderne af denne Folkestamme, med hvilke jeg traf sammen i Chanaterne Chima og Bochara, have i hele Mellemasien gjort det bedste Indtryk paa mig.

Karavanen toges her i Beskyttelse af en Bedækning Dschemschidiere, som Chanen havde sendt den imøde fra Bala Murgab, fordi Veien herfra gaar gjennem en temmelig bred Dal, hvis høire Side behøves af Sariturfmanerne, og hvis venstre tilhører de roveriske Firuskujier. Jordbunden er hderst frugtbar, men desværre herrelos og udhyret. Efter hvad jeg hørte, havde Karavanen paa hele Veien ikke været udsat for en saa truende Fare som her. Bedækningen bestod af tredive velbevæbnede Dschemschidiere tilheft, til hvilke desuden et dobbelt saa stort Antal kampdygtige Mænd fra Karavanen sluttede sig; men ikke desto mindre udstillede ved hvert Skridt fremad Bedetter til Høire og Venstre, og Alt var i den største Spænding. Man kan tænke sig, hvorledes de stakkels frigitte Slaver vare tilmode i saadanne Dieblikke, da de, efter med megen Vioie og store Omkostninger at være komne saa langt, trueedes af Faren for et nyt Fangenskab. Karavanens Storrelse og i Særdeleshed Uarvaagenheden friede os lykkeligvis for et Overfald, og vi vandrede hele Dagen over herlige Enge, som, trods den fremrykkede Aarstid, vare bedækkede med snehøit Græs og Blomster, og naaede, efterat have hvilet om Natten, næste Morgen Ruinerne af Fæstningen Kale Beli, som endnu for to Aar siden havde været beboet, men var bleven overfaldt og ud-

*) I Mellemasien er det Stik at give Bedækningen, der følger med, Bidskpenge, ligesom hos os Drikpenge, og hin Tysbaschi var af sin Chan bleven bemyndiget til at lade sig udbetale Bidskpenge af enhver Forbireisende, uden at have gjort Tjeneste som Ledsager eller Beskytter; deri bestod netop hans aarlige Indtægt.

plundret af en stor Maman af Sarikurtmaner. Indbyggerne vare dels bleve dræbte, dels folgte som Slaver, og de enkelte, endnu tilbageværende Huse og Fæstningsmurene ville snart være en fuldstændig Ruin. Dschemschidirytterne, der kun havde ledsaget os en Dag, forlangte her deres Kamtschinpulu, og hver Rytter og Fodgænger maatte give enkelt, Slaverne derimod dobbelt Afgift, idet Rytterne paastode, at de ikke fik Del i Tolden, som tilfaldt Chanen i Bala Murgab, hvorfor deres Fordring var berettiget.

Genimod Aften den anden Dag efterat vi vare brudte op fra Tschitschektu op hørte det skønne Dalstrøg, og Veien, som nu skulde føre til Floden Murgab, gik gennem en ujevn Bjergsnevring, der paa mange Steder var meget steil og tillige saa smal, at adskillige belæssede Kameler kun med Noie kunde jno sig igjennem den; den skal, efter hvad jeg hørte, være den eneste farbare Veie, der fører over Bjergstrækningen til Flodbredden. Hære, som vilde gaa over Murgab, maa enten drage gjennem Orkenen og da være visse paa Saloreernes og Sarikernes Benstaa, eller gjennem den omtalte Snevring og til den Ende gjøre sig gode Venner med Dschemschidierne, fordi disse kunne fortrædige endog den stærkeste Hær inde mellem Klofterne. Først ved Midnat naaede vi Flodbredden, og udmattede af det besværlige Bjerggridt, kaldt Mennesker og Dyr snart i en dyb Sovn. Da jeg vaagnede næste Morgen, saa jeg, at vi befandt os i en lang, af høie Bjerge omgivet Dal, hvis Midte, der gjenneisfjæres af Murgabs*) Ijsgrønne Volger, frem-

hød et deiligt Skue. Vi vandrede en halv Time langs med Bredden for at finde et passende Badesed, da Strømmen er strid og man, skjønt den ikke er ret dyb, dog ikke overalt kan gaa over den paa Grund af de høie Bredder og de i Flodleiet liggende Stenblokke.

Overgangen begyndte med Hestene, efter dem fulgte Kamelerne, og tilsidst skulde Weslerne fuldbringe Kunstskiftet, men da disse Dyr, som bekendt, ere mere bange for Dynd og Vand, end for Jib og Dod, ansaa jeg det for en nødvendig Forsigtighed at lægge min Badsæl, som indeholdt Haandskrifterne, det kostbareste Udbytte af min Reise, paa en Kamel, hvorpaa jeg satte mig i den tomme Sadel og drev mit Hjel ud i Floden. Paa de første Skridt, det gjorde paa den stenede Bund i den rivende Strom, mærkede jeg, at der vilde forefalde noget Ubehageligt, og vilde stige af, hvilket dog var overflodigt; thi efterat have gjort nogle Skridt endnu, styrtede min Bæddeløber under de paa Flodbredden staaende Reisesfællers høie Vatter og lob derpaa ganske forkræftet, saaledes som jeg havde onstet det, over til den anden Bred. Det folde Morgenbad i den klare Murgab blev kun ubehagelig derved, at jeg ikke kunde klæde mig om og maatte tilbringe nogle Timer bedækket med Tapper og Sætte, indtil mine aldeles gjennemblodte Klæder vare torrede i Solen. Karavannen leivede sig i Nærheden af Kastellet, i hvis Indre Dschemschidiernes Chaner eller Fyrster bo, og hvor der kun findes Telte, istedetfor Huse.

Den Del af Murgabdalen, som hedder Bala Murgab,*) d. e. Dvø Murgab, strækker sig fra Grændserne for He-

*) Murgab udspringer paa de høie østlige Bjerge, som kaldes Ghur, og løber mod Nordvest iobi Wartschah og Fendischdeh, indtil den taber sig i Mervs Sandfleter. Man vil paastaa, at den tidligere førnede sig med Dru, hvilket imidlertid er en ren Umulighed, da den stede har været en rivende Bjergeld, der aldrig har kunnet trænge langt frem gjennem en sandet Elette.

*) Li Andre hørte jeg, at kun Besætningen førte Navn af Bala Murgab, der maaske tidligere har været en vigtig Plads, da talrige Ruiner i det Indre og i Omegnen tyde paa tilintetgjort Kultur.

Varernes høie Bjergstiede til Martshah (Slangebrønden), hvor Salorturkmanerne bo, og skal fra ældgammel Tid have tilhørt Dschemschidierne, der undertiden ere blevne fordrevne derfra, men nu atter bebo den. Sydvest for Fæstningen bliver Dalen saa smal, at den snarere for-tjener Navn af en Klost, hvorigjennem Murgab bruser med en gyselig Larm. Først ovenfor Pendschdeh, hvor Floden bliver roligere, faar Dalen en Bredde af en til to Mile. Paa den Tid, da Kern endnu bestod, skal her ogsaa have været en temmelig betydelig Kultur, men nu have Turkmanerne hjemme her, og i deres Fodspor sees overalt Ruiner og Glendighed.

Dschemschidierne udlode sin Afbrød fra Bischadiernes fabelagtige Konge Dschemschid, men denne Fortællings Rigtighed er naturligvis tvivlsom, hvorimod deres persiske Udspring er ubestrideligt, om det end ikke godtgjøres saa meget ved deres Sprog, som ved det rent iraniske Bræg, hvilket disse Nomader have bevaret saa tro, som det i Persien selv kun findes i de sydlige Landstaber. Da de i Aarhundreder have været hentastede paa den persiske Nationalitets yderste Grændse, er deres Antal smeltet stærkt sammen ved idelige Kampe, og de have kun otte til ni tusinde Telte, i hvilke de nu leve adspredte og i største fattigdom i den nævnte Dal og de tilgrændsende Bjergegne. En stor Del af dem blev under Allahkuli Chan med Magt flyttet over til Chiwa, hvor der anvistes dem en frugtbar, af Dyrk rigeligt vandet Landstrækning til Opholdstede. De stode sig ogsaa bedre derved, men Længselen efter det gamle Hjem mellem Bjergene drev dem tilbage og de leve der nu igjen som Nybyggere i ikke synderligt glimrende Omstændigheder. I Klædedragt, Leve-maade og Sind liane Dschemschidierne

Turkmanerne, og deres Høvertog ere ligesaa frygtede, men paa Grund af deres ringe Antal ikke saa hyppige. For Tiden ere deres Chaner (de have nemlig to, Mehdi Chan og Allahkuli Chan) Vasaller af Afgghanerne og skulle blive lønnede rigeligt derfor af Serdaren i Herat. Alt paa Dost Mohammed Chans Tid gjorde Afgghanerne sig al mulig Umage for at vinde Dschemschidiernes Vaaben f. r sig, for det Første for paa Murgabs nordlige Grændse stedsbe at have en Forpost mod Indsaldene fra Maanmene, og dernæst for at lamme Turkmanerne, hvis Venstak Dost Mohammed Chan aldrig, ikke engang med de største Offere, kunde sikre sig. Den ovennævnte Dschemschidihovding, Mehdi Chan, skal have ydet væsentlige Tjenester ved Herats Beleiring og har derved vundet ikke alene den afdøde Emirs, men ogsaa hans Eftermand, den nuværende Konge, Schir Ali Chans fuldkomne Yndest, saa at han har ladet ham blive tilbage som Formyndere for sin umyndige Son, hvem han har stillet i Spidsen for Sagerne i Herat. Den afgghanste Grændses Udstrækning til Murgab er derfor temmelig in-tetfigende, da Dschemschidierne ikke i sjer-neste Maade erkjende Serdaren af Herats Overhoied og fra det Dieblit, de ikke længer fik Sold, vilde træde op som hans aabenbare Fiender.

Som overtalt, beredte ogsaa her Told-spørgsmaalet Karavanen den første og sidste Vanskelighed. Hele Veien hed det, at Afgghanistan begyndte paa Murgabs venstre Bred, og at i det mindste Slavetolden vilde ophøre der; men deri havde man taget høilighen fejl. Dschemschidiernes Chan, der underhandlede personligt med Kervanbaschien om Afgifterne, lod sig betale endnu Mere, end hans Forgjængere, af Vareballer, Dyr og Slaver, og da Taxten blev besjendt, havde

Forstrækkelsen, ja hos Mange endog Graaden ingen Grændse. Og saa Hadschierne tvang han til at betale to Francs i Told af Væserne, hvilket var meget trykkende for Alle, men i Særdeleshed for mig. Værst gik det dog en ostindisk Kjøbmand, der havde kjøbt nogle Centner Annis til tredive Tenge i Maymene. Fragten til Herat var tyve Tenge for hvert Centner, inden vi kom hertil havde han allerede betalt elleve Tenge i Told, og her maatte han endnu erlægge tredive Tenge, saa at Omkostningerne alene beløb sig til enogtredindstyve Tenge. De uhorste Udpresninger, som ad lovmæssig Veie udoves her mod Kjøbmanden, forhindre ethvert Handelsfamtkvem, og Indbyggerne kunne paa Grund af deres Fyrsters stræffelige Tyranni ingen Fordeel drage af Naturens Skatte, som hyppigt trives vildt i Omegnen, og hvis Udbytte kunde afhjælpe mange Fornødenheder i deres daglige Liv. Dschemschidierne hjergrulde Fædreland frembringer tre ikke uvæsentlige Produkter, der vore vildt og kunne samles af den Første, den Bedste. De ere 1) Pistazier; 2) Busgundsch, en nøddeagtig Frugt, der benyttes som Farvetræ; af hine koster en Batnam en halv Franc, af denne sex til otte Francs; 3) Terendschabin, et dugagtigt Sukkerstof, som samles af en Buskøart, der har Lighed med Manna og ingen slet Smag og i Persien og Herat bruges til Sukkerfogning. Bjergstrækningen Badchis (ordret: hvor Blæsten opstaar) er rig paa disse Gjenstande, og Indbyggerne samle dem ogsaa, men Kjøbmanden kan paa Grund af de umaadelige Omkostninger kun betale en lav Pris for dem, og Fattigdommen bliver derfor ikke mindre snyderligt ved denne Handel. Af Uld og Gedehaar tilvirke Dschemschidierinderne forskjellige Tøier, i Særdeleshed et Slags Klæde, som kaldes Schal og betales godt i Persien.

Vi opholdt os fire Dage ved Murgab=Floden i Nærheden af de nævnte Ruiner. I hele Timer vandrede jeg langs med denne smukke, lysgrønne Flod for at besøge de i enkelte Rhynger staaende Telte, der saa fattige og forfaldne ud og vare bedækkede med gamle, sønderrevne Stykker Filt. Forgjebes tilbød jeg mine Glasforaller, forgjebes min Velsignelse og Nefes; Folkene vilde have Brød og trængte ikke til saadanne Overflodighedsartikler. Og saa med Religion:en er det ikke snyderligt bevendt her blandt Dschemschidierne, og da jeg ikke turde stole altfor meget paa min Egenkab af Hadschi og Derwisch, maatte jeg opgive en større Udflugt, som jeg havde villet gjøre til Martischah, hvor der efter Forskydende skulde findes Stenruiner med Munar (Taarne og Søiler, maatte fra den persiske Fortid?), hvilken Fortælling imidlertid ikke forekom mig videre troværdig, da Englænderne, som kjende Herat og dets Omgivelser tilstrækkeligt, ellers vilde have omtalt denne Omstændighed, og paa Grund af en upaalidelig Underretning alene vilde jeg derfor ikke udsætte mig for Faren.

Fra Bala Murgab til Herat regner man fire Dageiser for Heste, og for Kameler i denne hjergrulde Egn i ethvert Tilfælde det Dobbelte, saa meget desto mere for vore, der vare overordentlig stærkt belæssede. To hoiere Hjergtinder, som kunde sees Syd for Murgab, skulde naaes i to Dagsmarscher. Begge føre Navn af Derbend, d. e. Sneering, og ere langt hoiere, smalere og lettere at forsvare, end den Sneering paa Murgabs venstre Bred, som fører til Maymene. Jo længere man trænger frem, desto vildere og mere romantisk bliver Naturen. De hoiere Klippeblokke, som danne den første Derbend, krones af gamle Borgruiner, om hvilke der fortælles de mest

brogede Fabler. Længere borte ved den anden Derbend ligge tæt ved Murgabs Bred Ruinerne af et gammelt Lystflot, der havde tjent til Sommerbolig for den berømte Sultan Husein Mirza, som havde ladet opføre en Bro af Sten, Pul Taban, af hvilken der endnu findes Spor. Under denne den mest dannede Hersker i Mellemasien var hele Omegnen blomstrende, og der skal den Gang have ligget flere Lystflotte ved Murgab.

Da vi vare komne gjennem den anden Snevring, forlode vi Murgab, og Veien dreiede sig nu til Høire i vestlig Retning ind paa en ophøiet Slette, der grændser tæt til den af Saloreerne beboede Del af Orfenen. Her begynder det høie Bjerg Belch gusfar, som vi brugte fem Timer til at komme over. Henimod Midnat gjorde vi Holdt paa et Sted, der kaldes Magor, og derfra kom vi næste Morgen til Ruinerne af den forhenværende By og Fæstning Kale No, der var omgivet af nogle Hesarertelte, som saa endnu kummerligere ud, end Dschemschidiernes. Kale No var, som jeg horte, endnu for halvhundredte Aar siden en blomstrende By og benyttedes som Oplagssted af de fra Persien til Herat gaende Karavaner, men Hesarerne, som dengang besjede den, bleve overmodige, tiltoge sig Fordringer paa Regjeringen i Herat og odelagde sig ved de Kampe, de førte med denne By. Ugsaa Perserne gjorde de sig til Fiender, idet de i Chorasan kappedes med Turkmanerne i Koberog. Dengang var Kale No det Samme for Slavehandelen, som Merw nu er for den.

De Hesarere, som findes her, have paa Grund af Blanding med den iranste Bestanddel ikke længer bevaret det mongolske Præg saa rent som deres Brødre i Omegnen af Kabul, ligesom de ogsaa for største Delen ere Sunniter, hvorimod disse Alle bekjende sig til Schia-

Sekten. Hvis jeg er rigtigt underrettet, ere de nordlige Hesarere først paa Nadirs Tid blevene adskilte fra de sydlige og traadte, tungne af Omgivelserne, tilbøls over til den sunnitiske Sekt. Hesarerne*) skulle af Dschengis Chan være blevene førte til den sydlige Del af Mellemasien fra deres oprindelige Hjem Mongoliet og ved Schah Abbas den Andens Indflydelse bleve omvendte til Schitismen. Paafaldende er det, at de have byttet sit Modersmaal med det Persiske, der ikke engang er det herskende Sprog i den af dem beboede Egn; thi kun en ringe Del af dem, der har levet affondret mellem Bjergene i Nærheden af Herat og i Karhundreder ernæret sig som Kulbrændere, taler en Mundart af det Mongolske. De kalde baade sig og det Landskab, de bebo, Gobi.

Hødingen for Hesarerne i Kale No, Baba Chan, burde paa Grund af sin Fattigdom og Svaghed i det mindste anerkjende det kun to Dage rejser derfra liggende Herats Overhøiighed; men ogsaa han giver sig Stin af at være en uafhængig Fyrste, og neppe havde vor Karavane leiret sig ved Ruinerne, førend han selv indfandt sig og krævede Told. Ny Riv, nye Stridigheder, men da Kervanbaschien tuede med at fende et Bud med en Klage til Serdaren i Herat, hjalp det, og man lod sig noie med, istedetfor Tolden, at tage droie Bidstøpenge, hvorved den ugudelige Chan ikke engang glemte Hadschierne, saa at jeg atter maatte erlægge to Francs for mit Vesel. Hans-

*) Hesarerne kaldes i Persien Berber, med hvilket Ord man egentlig vil betegne en By, Schehri Berber, der skal have ligget mellem Bjergene mellem Kabul og Herat, og om hvis tidligere Størrelse, Pragt og Herlighed man fortæller de vidunderligste Ting. I sit Værk om Kabul siger Burnes (S. 232): the remains of this imperial city of the same name (Berber) are still to be seen.

delsmændene gjorde her et stort Indfjeb af Bistazier og Beres, et Slags tyndt Klæde, i hvis Tilvirkning Hesarerinderne udmærkede sig, og som i hele Nordpersien og Afghanistan bruges til et Slags Overklædning, der kaldes Tsjekmen.

Fra Kale No droge vi atter over høie Bjerge ad Herat til. Veien var vel kun tyve Mile lang, men meget besværlig, og vi vare fire Dage om at tilbagelægge den. Den første Dag gjordes Holdt ved Landsbyen Alwar, tæt ved Ruinerne af en forhenværende Koberborg, hvor Schir Ali Hefare havde havt sit Tilhold. Den anden Dag overskred vi Bjergtinden Serabend, der er bedækket med bestandig Sne, og hvor vi fros dygtigt, trods de store Baal, som antændtes. Den tredje Dag gik det bestandig nedad, og paa mange Steder var Veien meget farlig, da ey kun en Fod bred Sti snoede sig langs hen med Bjergskraanten, saa at et Feiltrin kunde styrte Kamel og Mand ned i den dybe Afgrund. Vi kom lykkeligt og vel ned i Dalen Sertscheschme, hvor en skulmende Væt har sit Udspring, og, efterat have vandet den nordlige Del af Herat, flyder ud i Heri Rud. Den fjerde Dag kom vi til Kerruch, som hører til Herat og ligger fire Mile fra dette.

Da Karavanen om Foraaret var dragen til Bochara, havde den forladt Herat beleiret af Dost Mohammed Chan.

Siden den Tid var der gaaet sex Maaneder, Efterretningen om Byens Indtagelse, Plyndring og Udælgelse havde allerede naaet Karavanen tidligere, og man kan let forestille sig Heraternes Vængsel efter at opsoge og gjenfå Hus og Gaard og Slægt og Venner. Ikke desto mindre maatte vi Alle vente her en Dag, indtil Toldembedsmanden, der allerede tidligt om Morgenen havde overrasket os ved sin hovmodige afghaniske Optræden, havde optaget en nøiagtig Fortegnelse over Alt, hvad der var ankommet og bragt med. Jeg havde forestillet mig Afghanistan som et halvt ordnet Land, hvor den længere Berøring med vesterlandste Elementer havde tilveiebragt i det mindste nogen Civilisation og Humanitet; men jeg tog desværre feil. Den afghanste Embedsmand, den første, jeg saa, stillede de mellemasiatiske Myndigheders Grusomhed og Barbari i Skygge, og alt det Skrækkelige, man havde fortalt mig om den afghanste Toldundersøgelse, forekom mig mildt i Sammenligning med hvad jeg saa her. De Varebatter, man ikke vilde aabne, bleve under Bevogtning bragte til Byen; de Rejsendes Gods undersøgt og skrevet op Stykke for Stykke; trods det kjølige Veir, maatte Enhver klæde sig af, og med Undtagelse af en Skjorte, et Par Underbuks og en Overklædning blev ethvert Klædningsstykke erklæret for toldpligtigt. (Sluttes.)

Blandinger. — Nytt og Gammelt.

Spørgsmaal besvaret. Hvorledes skal man bære sig ad med at vaske Uldtøi, saa at det ikke „kryster“? Efter hvad vi har kunnet erfare om Sagen, skal vi meddele følgende: Hvis man vil bearbejde Uldtøiet med varmt Vand paa Vaskebordet, der ganske er indrettet som en

Løvesjæl, saa er det klart, at man ikke kan andet end tøve det sammen; man maa altsaa ikke gnide Uldtøi paa Vaskesjælen, men kun ryste det godt om i Vandet, behandle det med Hænderne og vride det op. Uldtøiet maa man ikke tøge; fremdeles er det en Regel, og det

der vigtigste, at man til Uldtoiet ikke maa skifte Temperaturen af Vandet; man skal skylle det i ligesaa varmt Vand, som man vasker det i; vil man vaske i varmt Vand og skylle i koldt, saa „fryper“ det; man skal vride det godt op, saa at alt Vandet kommer ud af det, før man hænger det op; hvis det er godt tørredet, saa gjør det ikke saameget om det dernæst fryser lidt, saafremt det ikke regner paa det, saa det bliver vaadt igjen.

Det er bedst at bruge haard Søbe. Man undgaa at lade det fryse, saa er det bedst.

— En amerikansk Avis fortæller: En tydsk Vinhandler, som blev dømt og sat i Fængsel for Forfalskning af Vin, blev nødt til at aabenbare sin Methode. Han forklarede, at han af 3000 smaa Vinkagger lavede 52,000 ditto ved Tilfætning af Vand, Alkohol, Potetsukker, Vinbærme og Salt.

„For Hjemmet“ i 1883.

„For Hjemmet“, et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning, vil med Aaret 1883 begynde sin 14de Aargang. Det vil, som før, udkomme med et Hefte paa 30 Sider i Omflag 2 Gange om Maanedens (15de og 30te) til en Pris af \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Det anbefaler sig fremdeles paa det Bedste til kristelige Familiefædre og velartet Ungdom af begge Kjøen som et Blad, der søger at bringe interessant Underholdning og Belærelse, paa samme Tid som det vil vrage alt Læsestof, der med Grund kunde befrægtes at ville forarge det kristelige Sind eller føre unge og uerfarne Hjerter paa Afveje. I Forbindelse hermed vil Udgifveren henlede Læsernes Opmærksomhed paa følgende Punkter:

1) Enhver enten ny eller gammel Abonnent, som fra nu af og inden 31te Januar 1883 indsender Kontingenten for 1883 (\$2.00) samt 6 Cents i Porto, vil faa sig som Præmie tilfattet et godt indbundet Exemplar af *de nye Testamente*. 2) For at faa Præmiebogen maa man opgjøre de gamle Restancer og samtidigt indsende Kontingenten for 1883 samt Porto for Bogen. 3) Klubagenter vil fremdeles faa 1 Exemplar frit af 7 og en Præmiebog for hvert Exemplar, naar Betaling indsendes i rette Tid som nævnt samt Porto for alle Exemplarer af Bogen; anden Reduktion kan ikke tilstaaes. Præmiebogen er færdig og kan strax tilsendes Bedkommende, som indsender Forstudsbetaling; anden Kvittering vil vel ikke behøves. 4) Man bør aldrig sende Penge i Løse Breve, men bruge Money-Order, Draft paa Chicago eller registreret Brev.

I det alle „For Hjemmet“s Venner og Belyndere herved hjertelig takkes for enhver ydet Hjælp med Raad eller Daad, fremkommer herigjennem og faa en venlig Anmodning til Alle om, efter Tid og Leilighed, at gjøre ovenstaaende Betingelser bekendte og gjøre sit Bedste for, at „For Hjemmet“ ikke alene maa kunne beholde de Abbonenter, det nu for Tiden har, men ogsaa i betydeligere Mon udvide sin Læsefreds, hvorved det vilde faa mere Kræfter og gjøre mere Gavn.

Adresse:

R. Thronsdjen, Box 1014, Decorah, Iowa

R. F. Gibson,
JUSTICE OF THE PEACE,
INSURANCE, COLLECTING AGENT, REAL ESTATE.

Office in Adams Block, Winnebago St., DECORAH, IOWA.

C. R. WILLETT.
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,
DECORAH, — — — — — IOWA.

DAN. NOBLE,
SADELMAGER.

handler med

Sadler, Svøber, Bidsler etc.
Decorah, — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffeovne samt Kobber- og Blisvarer, Gaardskredstaber og Verktøi, Bygningsmaterialier, saasom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Nie. Kobber- og Blisvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hadde og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Syd siden af Water Street = = = Decorah, Iowa.

J. T. RELF,
PHOTOGRAF,

handler med Kammer, Vifter, Albums, Flidels-Indfatninger, Stereoskop-Billeder etc. Gamle Billeder kopieres.

Smaa børn fotograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før. Alle mine Negativbilleder retoucheres af den udmærkede Retoucher, Hr. Eugene Austin. Afslæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerys Drugstore, Decorah, Iowa.

Norfolk Hotel.

CHRISTIANIA HOUSE, tæt ved Washington St. Bræn
DECORAH, IOWA,

anbefales Rejsende af **Peder Jensen.**
Gode Staldrum findes til Afbenyttelse.

99 CENT STORE 99

Det smukt este Udvalg af Galanteri-Varer i Decorah, passende til Bryllups- og Høitidspræsentier og en elegant Samling af solbyleterede Varer forefindes altid. Her er ogsaa det rette Sted til at kjøbe Stambøger (Autographs), Photograph-Albums, Vaser, Toilet-Gjenstande, Lamper, Speile og musikalske Instrumenter. Billed-Rammer leveres efter Bestilling.

Agentur for Crown Sewing Machine.

H. H. Vance, Water St., Decorah, Ia.

PETER GJEMS,

Reisende Agent for

G. R. Montagues LaCrosse Steam Marble Works, tegner Abonnement paa „For Hjemmet“. De, som tegne sig paa hans Liste, kunne betale Kontingenten til ham.

 Real Estate for Sale. I have for Sale Town property and improved Farms and can suit almost any kind of wants in this line. The said property is situated in and around the City of Decorah, Winnesheik Co., Iowa. Prices low and terms to suit purchaser.

Apply to

(13 t. f.)

E. P. Johnson,

Office in Adams Block, Decorah, Iowa.

C. C. COOK Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillor de bedste i Handelen. Pomme- og Stue-Uhre repareres smukt. Tæt ved Post Office, Decorah, Iowa.

For 10 Cents

sendes portofrit et Hefte, indeholdende „To ældgamle Sange fornyede“, nemlig *Solvaldbisen* og *Den guldne ABC*, 8 for 50 Cts., 20 for \$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: K. Thronsen, Dr. 1014, Decorah, Iowa.

DECORAH INSTITUTE.

Last year's enrollment was 393, the present attendance is 30 per Cent greater than a year ago at this time.

Det engelske Sprog er et Hovedfag, og man lægger specielt an paa at lære Eleverne at tale, læse og skrive det. Bestyreren er Amerikaner, men forstaar Norsk og benytter det norske Sprog til at forklare det engelske. Som Tale-sprog blandt Eleverne i Skolen bruges kun Engelsk. Der kræves ingen Forkundskaber for at blive optaget; Klasser for Begyndere dannes i alle almindelige Fag. Bespisning kan erholdes for, hvad den virkelig koster, omtrent \$1.50 om Ugen. Lærebøger i alle almindelige Fag udlænes til Brug af Eleverne for 25 Cents om Maanedens. Skolepenge \$2.50 om Maanedens. Should not every Youth acquire a ready use of the English language? Man melde sig hos Bestyreren

J. Breckenridge,

Decorah, Iowa.

Iver Larsen
sælger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
I Brødrene Gulliksons forrige Store.
Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre-Læge.
Decorah = = Iowa.

12te Uargang af „For Hjemmet“
(21de og 22de Bind)

indeholdende den udmærkede Fortælling „Familien Hældringer“ samt 15 mindre Fortællinger, foruden meget andet interessant Læsestof, (24 Hefter, 720 store Sider) sendes portofrit for \$2.00. („Familien Hældringer“ koster alene omtrent \$3.00 i Bogladen.)

Adresse: **K. Thronsdjen,**
Box 1014, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Møbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til deres billigste Priser. Reparationer udføres.

Ligklister havees paa Lager. Begravelser besørjes.

Nogle Rest-Exemplarer af
Socrates's Forsvarstale ved Platon
samt Fortællingen „To Søstre“ (8 Hefter af „For Hjemmet“) sendes tilfammen portofrit for 35 Cents.

Adresse **K. Thronsdjen,** Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. DECORAH IOWA

G. I. Wendling

forjærdiger

Kaleschevogne og Buggier
og forøvrigt alle slags Kjøretøier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Beksted paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.
(16—24.) Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Højskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maaneder) og for en Termin i Forhold. Koft billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren
Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

E. P. Haugen,

— Eier af —

Decorah Marble Works.
Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norffe Stenbyggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Dhr. J. W. Hou og Thorsvald Ropsland.
E. P. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedføjet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmeste Fragt-Office.

E. P. Haugen.

S. O. Wilson, Merchant Tailor,

Beksted tværs over for Woolen Factory Store, Decorah, Iowa. Et smukt Udvalg af Tøier til Klædninger just modtaget. Alt Arbeide garanteres.

23de Juli 1882. 13-24.)